2017
2018

JAARVERSLAG
FC GRONINGEN B.V.

HEALTH
BAUHA

INHOUD

FC Groningen in één oogopslag	4
Sportieve terugblik seizoen 2017/2018	6
Jaarverslag	**12**
Verslag van het bestuur	13
Jaarrekening	**25**
Balans	26
Winst-en-verliesrekening	28
Kasstroomoverzicht	29
Toelichting op de balans en winst en verlies rekening	**30**
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
Toelichting op de balans	33
Toelichting op de winst en verliesrekening	42
Overige toelichting	**44**
Gebeurtenissen na balansdatum	44
Statutaire regeling winstbestemming	44
Winstbestemming	44
Overige gegevens	**44**
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	45
5-Jarenoverzicht	**46**
Colofon	**47**

FC GRONINGEN IN ÉÉN OOGOPSLAG

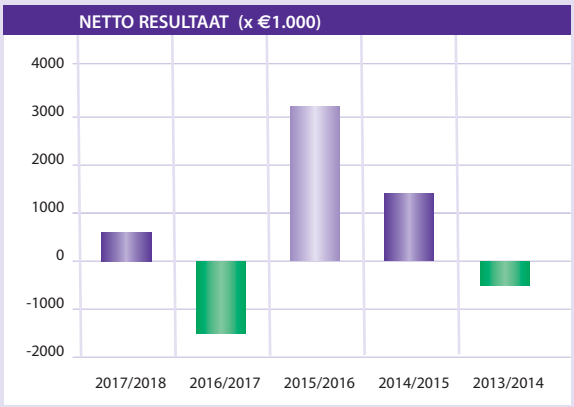

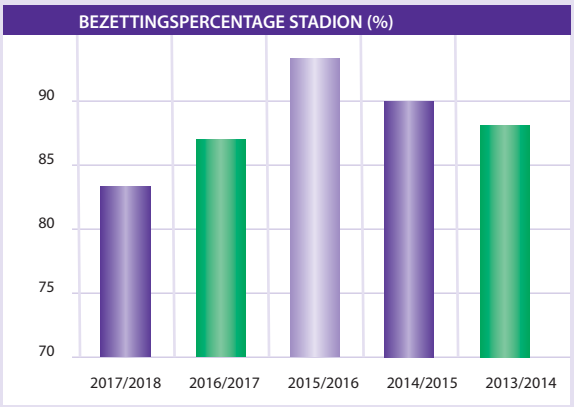

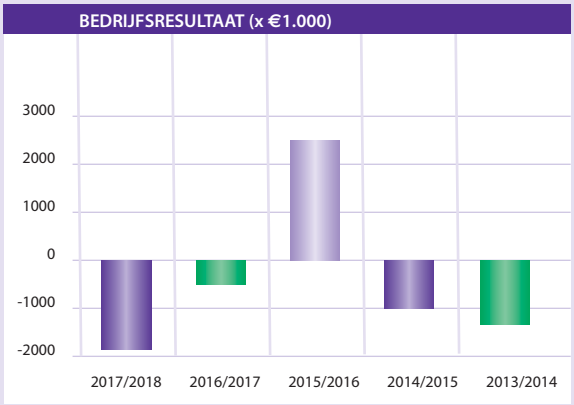

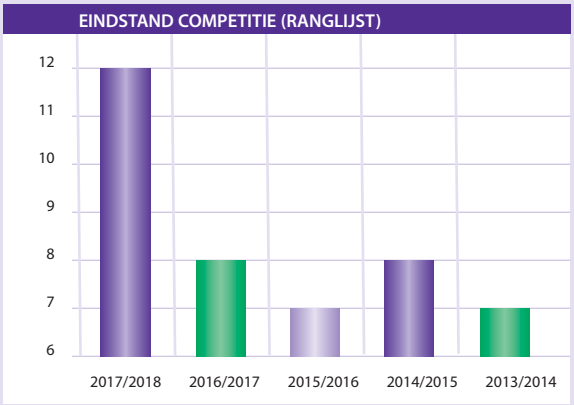

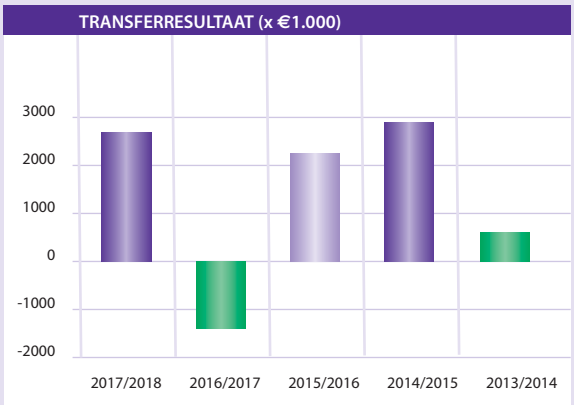

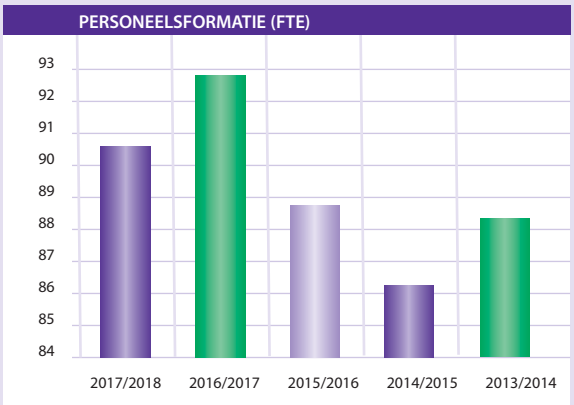

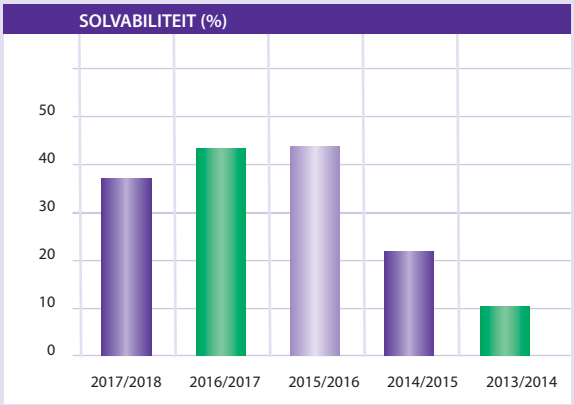

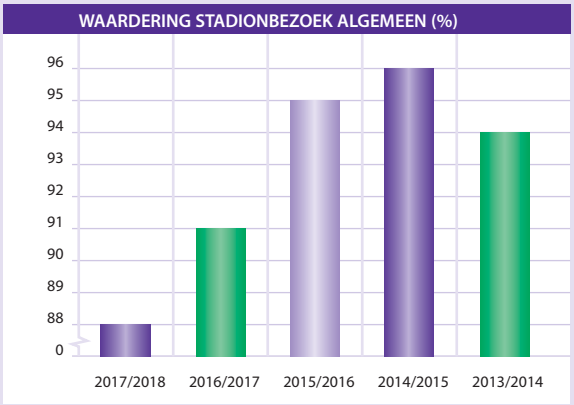

Wedstrijdopbrengsten
3.276.000
Transferopbrengsten
8.079.000
Sponsoring
en reclame
7.125.000
Merchandising
515.000
Overige baten
1.522.000
Televisierechten
3.710.000
GEFELICITEERD!
2 retourtickets
Groningen - München
FAN
CORNER

Sportieve terugblik seizoen 2017/18

Stabiel slot beëindigt onrustig seizoen

Het tweede seizoen onder hoofdtrainer Ernest Faber verloopt aanvankelijk zeer grillig. Net als het jaar ervoor boekt FC Groningen tegen FC Utrecht de eerste overwinning van het nieuwe seizoen. Het verschil: het is dit keer in de derde speelronde van de Eredivisie, waar een jaar eerder maar liefst zes competitiewedstrijden gespeeld moesten worden voordat de eerste Groningse driepunter genoteerd kon worden.

Aan het einde van het seizoen 2016/2017 is er afscheid genomen van een reeks spelers. Voor het nieuwe seizoen weet FC Groningen al in een vroegtijdig stadium doelman Kevin Begois en linkerflankspeler Django Warmerdam over te nemen van PEC Zwolle. Mike te Wierik benut zijn transfervrije status bij Heracles Almelo om de overstap te maken naar FC Groningen.

Aanvallende versterking

In het zomer transferwindow van 2017 verliest FC Groningen de aanvallers Alexander Sørloth - de Noorse spits wordt getransfereerd naar het Deense FC Midtjylland - en Bryan Linssen aan Vitesse. In de jacht op aanvallende versterking komen aanstaand technisch manager Ron Jans en hoofdtrainer Ernest Faber tijdens de voorbereiding uit in het Noorse Aalesund, waar op dat moment Lars Veldwijk voetbalt. De fysiek sterke spits is eigendom van KV Kortrijk en FC Groningen weet Veldwijk te bewegen tot een terugkeer naar Nederland en los te weken bij de Belgen.

Eind juni hebben algemeen directeur Hans Nijland en scheidend technisch manager Peter Jeltema dan al een succesvolle trip naar Japan gemaakt. Na intensieve onderhandelingen slagen de beleidsbepalers erin om het grote talent Ritsu Doan over te nemen van Gamba Osaka, in een voor FC Groningen zeer interessante constructie. De Japanner wordt namelijk eerst voor een seizoen gehuurd, maar Nijland en Jeltema slagen er tevens in een optie tot koop te bedingen en met Doan en zijn management reeds afspraken te maken voor de periode erna. FC Groningen heeft het stuur dus stevig in handen in de deal met Gamba Osaka en aanvallende middenvelder Ritsu Doan.

Komst van huurlingen

Simon Tibbling zal niet meer beginnen aan een nieuw seizoen in Groningen. De Zweedse dribbelaar en publiekslieveling heeft onder trainer Ernest Faber zijn onomstreden basisplaats verloren en kiest voor een overstap naar het Deense Bröndby IF.

Naast de doorstroming van Ajdin Hrustic uit de eigen opleiding vult FC Groningen de eerste selectie aan met de huurlingen Todd Kane - een bekende van Faber uit hun gezamenlijke periode bij NEC - en de Mexicaan Uriel Antuna. Het duo wordt respectievelijk voor één en twee seizoenen gehuurd van de Engelse grootmachten Chelsea en Manchester City.

Nieuwe gezichten

Ook buiten het veld vinden er mutaties plaats. Het afscheid van Peter Jeltema was al in het voorjaar van 2017 aangekondigd en per 1 september 2017 vertrekt de technisch manager na 19 trouwe dienstjaren daadwerkelijk bij FC Groningen. Niet veel later kondigt de KNVB aan dat Jeltema in dienst treedt bij de voetbalbond als Beleidsmedewerker Voetbalontwikkeling Betaald Voetbal.

Door het vertrek van Jeltema wordt de samenstelling van het managementteam (MT) gewijzigd. De nieuwe manager technische zaken Ron Jans en de manager topsport en talentontwikkeling Gerard Kemkers zijn nieuw binnen het MT. Alle zaken rondom het eerste elftal en de volledige scouting vallen vanaf 1 september 2017 onder Jans en binnen het MT neemt Kemkers de verantwoording voor de gehele opleiding.

Wisselvallig

Tot de maand december zijn de sportieve prestaties van FC Groningen zeer wisselvallig te noemen. In de eerste dertien speelronden stapt de Trots van het Noorden voor eigen publiek drie keer als winnaar van het veld en kunnen drie gelijke spelen worden genoteerd. De ploeg van Faber verliest in die periode twee thuiswedstrijden en alle vijf de uitduels. De sportieve doelstelling - het meestrijden om de posities die recht geven op deelname aan de play-offs om Europees voetbal - staat onder druk.

Alsof de zorgen om de positie op de ranglijst al niet voldoende zijn, komen daar ook nog eens incidenten overheen rondom Oussama Idrissi en Mimoun Mahi. Beide aanvallers worden tijdelijk uit de eerste selectie gezet. Vanaf december krijgt FC Groningen meer kleur op de wangen. Het resulteert in Den Haag in de eerste uitoverwinning van het seizoen. ADO wordt met 0-3 verslagen. Voor de winterstop volgt voor eigen publiek ook nog een spectaculair 3-3 gelijkspel tegen PSV en een ruime 4-0 thuisoverwinning op Sparta Rotterdam.

Winterstop

In de winterstop verhuurt FC Groningen Ruben Yttergard Jenssen voor de rest van het seizoen aan 1. FC Kaiserslautern. De Duitse club bedingt hierbij een optie tot koop op de Noorse middenvelder. Todd Kane keert terug naar Chelsea. De rechtervleugelverdediger heeft met het oog op de tweede seizoenshelft te weinig perspectief op de benodigde speeltijd in de ploeg van trainer Ernest Faber.

Transfers

Tijdens het trainingskamp in het Spaanse Sotogrande bereikt FC Groningen overeenstemming met AZ over een onmiddellijke transfer van Oussama Idrissi. De vleugelaanvaller had een nog doorlopende verbintenis tot medio 2020. AZ betaalt een transfervergoeding voor de tussentijdse overgang van Idrissi naar Alkmaar.

Etiënne Reijnen vervolgt zijn loopbaan in Israël. FC Groningen komt met Maccabi Haifa een tussentijdse transfer overeen van de centrale verdediger, die nog een doorlopende verbintenis had tot het einde van het seizoen.

Als compensatie voor de mutaties in de defensie versterkt FC Groningen zich voor de rest van het seizoen met Deyovaisio Zeefuik. De vleugelverdediger wordt voor een half jaar gehuurd van Ajax. De Trots van het Noorden heeft een eerste recht tot koop bedongen bij de Amsterdammers.

Tweede seizoenshelft

FC Groningen hervat de competitie in Tilburg met een 1-1 gelijkspel tegen Willem II. Saillant detail in die wedstrijd: Tom van de Looi maakt zijn debuut in het eerste elftal, uitgerekend tegen de ploeg waar op dat moment zijn vader en voormalig FC-coach Erwin van de Looi de trainer is. Van de Looi junior - net als Hrustic en Ludovit Reis, die voor de winterstop zijn doorbraak beleeft, afkomstig uit de opleiding van FC Groningen - blijft bij de eerste selectie. Sterker nog: hij speelt alle vijftien daaropvolgende Eredivisiewedstrijden van de eerste tot en met de laatste minuut.

Daags na het competitieduel in Tilburg maken FC Groningen en hoofdtrainer Ernest Faber bekend dat beide partijen na het seizoen uit elkaar gaan. Het is de uitkomst van gesprekken waarbij beide partijen er de voorkeur aan geven na het seizoen een andere weg te willen inslaan. Faber is dan twee seizoenen eindverantwoordelijke geweest voor het eerste elftal van de Trots van het Noorden.

FC Groningen neemt na het seizoen ook afscheid van Marcel Groninger. De assistent-trainer is bezig aan zijn tweede seizoen als rechterhand van Faber. Groninger was hiervoor tweede assistent onder hoofdtrainer Erwin van de Looi én zelfstandig trainer/coach in de top van het amateurvoetbal bij Be Quick 1887 en HHC Hardenberg en is sinds 2013 verbonden aan de Trots van het Noorden.

Hoogste punt

Medio februari 2018 wordt het hoogste punt bereikt van het TopsportZorgCentrum. Een sportief hoogtepunt - in de vorm van een overwinning in 2018 - laat op zich wachten tot 11 maart. PEC Zwolle wordt thuis overtuigend verslagen met 2-0. In de weken ervoor rijgen de gelijke spelen zich aaneen, waardoor er geen sprongen worden gemaakt op de ranglijst. Daar komt medio februari een nieuwe randzaak bij. Lars Veldwijk wordt uit de eerste selectie gezet na een incident rondom zijn rol in het thuisduel met ADO Den Haag.

Nieuwe trainersstaf

Een paar dagen later maakt FC Groningen bekend dat Danny Buijs met ingang van het seizoen 2018/2019 de nieuwe hoofdtrainer wordt van FC Groningen. De voormalig speler van de club tekent een tweejarig contract bij de Trots van het Noorden. De ervaren Hennie Spijkerman wordt in ieder geval voor één seizoen de rechterhand van Buijs, die tussen 2004 en 2006 tot 77 officiële wedstrijden kwam voor groen-wit. Spijkerman werkte de afgelopen jaren bij Ajax.
De presentatie van het nieuwe trainersduo wordt in verband met de belangen in de competitie, zowel voor FC Groningen als Buijs met zijn club Kozakken Boys, uitgesteld tot na het seizoen. In februari wordt ook bekend dat FC Groningen na het seizoen afscheid neemt van Caspar Dekker. De Trots van het Noorden heeft besloten het aflopende contract van het hoofd van de opleiding niet te verlengen. Dekker heeft aan het einde van het seizoen twee jaar aan het roer gestaan op Sportpark Corpus den Hoorn.

Vertrek Gerard Kemkers

Een kleine maand later maakt FC Groningen bekend dat ook de wegen tussen de club en Gerard Kemkers zich gaan scheiden. Na de officiële opening van het TopsportZorgCentrum, die is voorzien in het najaar van 2018, gaan beide partijen uit elkaar.

Terugkeer Peter Jeltema

Begin april kondigt FC Groningen twee transfers aan. Peter Jeltema keert na zijn vertrek verrassend snel terug bij de club, nadat hij sinds september 2017 een functie bekleedde bij de KNVB. Op 1 mei begint hij aan zijn tweede periode als hoofd opleiding bij de club. Hij volgt in deze functie Caspar Dekker op, die op zijn beurt hoofd opleiding wordt bij Koninklijke HFC in Haarlem.

FC Groningen contracteert dan ook al een eerste nieuwe speler voor het nieuwe seizoen. Ahmad Mendes Moreira sluit vanaf het seizoen 2018/2019 aan bij de eerste selectie. De aanvaller komt over van Kozakken Boys, waar toekomstige hoofdtrainer Danny Buijs werkzaam is.

Laatste fase competitie

FC Groningen speelt in de laatste fase van de competitie tegen de concurrenten op de ranglijst voornamelijk gelijk, waardoor na de winst op PEC Zwolle het gevaar voor deelname aan 'de verkeerde play-offs' wel is geweken. Het voetbal is inmiddels ook aantrekkelijk en stabiel genoeg om tot een acceptabel slot van de competitie te komen.

Ajax, gewikkeld in een titanenstrijd om de landstitel met PSV, ontsnapt in een voetbalgevecht in Groningen aan puntenverlies en bij AZ verliest FC Groningen in de extra tijd. Het zijn de enige twee nederlagen in de laatste elf competitiewedstrijden. Drie keer winst en zes remises zorgen er uiteindelijk voor dat de competitie wordt beëindigd op de 12de plaats. Met vijftig doelpunten voor en evenveel tegen (en dus een saldo van 0) zegt het totaal aantal punten van 38 vooral dat er te vaak (14x) gelijk wordt gespeeld. Dat is onder de gestelde sportieve doelstelling en daarover is de club niet tevreden, maar het vertoonde spel, de doorstroming van jonge talenten en de resultaten van de laatste wedstrijden geven toch een goed gevoel richting het nieuwe seizoen. Er staat een jonge, gretige ploeg met de juiste beleving. Het geeft positieve energie en vormt de basis voor het seizoen 2018/2019. Tom van Weert kroont zich met twaalf treffers tot clubtopscorer. Toeval of niet: tien ervan maakt de ijverige spits er vanaf december, de periode dat de ploeg beter is gaan draaien.

Huldiging

Na de laatste thuiswedstrijd van het seizoen neemt de club traditioneel afscheid van vertrekkende mensen. Naast het trainersduo Faber/Groninger worden ook Kasper Larsen en Yoëll van Nieff uitgezwaaid. Met name voor Van Nieff wordt het een bijzondere middag, want de Stadjer mag met recht een kind van de club worden genoemd. Hij doorliep de jeugdopleiding op Corpus den Hoorn en speelde bijna honderd wedstrijden in het eerste elftal.

Daarnaast is er de huldiging van Ritsu Doan. De Japanner is door de supporters verkozen tot Payt Speler van het Jaar seizoen 2017/18. Niet veel later licht FC Groningen de optie in de overeenkomst met Gamba Osaka en Ritsu Doan. Dit betekent dat het Japanse talent de komende drie seizoenen tot medio 2021 onder contract staat in Groningen.

EINDSTANDEN TEAMS FC GRONINGEN

seizoen 2017/18

EREDIVISIE 2017/18

1	PSV	34	26	5	3	83	87-39	(+48)
2	Ajax	34	25	4	5	79	89-33	(+56)
3	AZ	34	22	5	7	71	72-38	(+34)
4	Feyenoord	34	20	6	8	66	75-39	(+36)
5	FC Utrecht	34	14	12	8	54	58-53	(+5)
6	Vitesse	34	13	10	11	49	63-47	(+16)
7	ADO Den Haag	34	13	8	13	47	45-53	(-8)
8	SC Heerenveen	34	12	10	12	46	48-53	(-5)
9	PEC Zwolle	34	12	8	14	44	42-54	(-12)
10	Heracles Almelo	34	11	9	14	42	50-63	(-13)
11	Excelsior	34	11	7	16	40	41-56	(-15)
12	FC Groningen	34	8	14	12	38	50-50	(+0)
13	Willem II	34	10	7	17	37	50-63	(-13)
14	NAC Breda	34	9	7	18	34	41-57	(-16)
15	VVV Venlo	34	7	13	14	34	35-54	(-19)
16	Roda JC	34	8	6	20	30	42-69	(-27)
17	Sparta Rotterdam	34	7	6	21	27	34-75	(-41)
18	FC Twente	34	5	9	20	24	37-63	(-26)

DERDE DIVISIE ZATERDAG 2017/18

1	Spakenburg	34	22	5	7	71	68-32	(+36)
2	Scheveningen	34	20	5	9	65	68-44	(+24)
3	DVS '33 Ermelo	34	19	5	10	62	74-37	(+37)
4	Almere City FC o.23	34	18	7	9	61	73-54	(+19)
5	FC Groningen o.23	34	17	7	10	58	72-34	(+38)
6	Quick Boys	34	18	4	12	58	63-45	(+18)
7	FC Volendam o.23	34	18	2	14	56	60-48	(+12)
8	ODIN '59	34	14	7	13	49	56-51	(+5)
9	DOVO	34	13	10	11	49	54-52	(+2)
10	FC Twente o.23	34	14	6	14	48	52-45	(+7)
11	ASWH	34	12	11	11	47	52-51	(+1)
12	Harkemase Boys	34	14	4	16	46	55-56	(-1)
13	VVOG	34	11	9	14	42	36-51	(-15)
14	ONS Sneek	34	10	7	17	37	62-88	(-26)
15	Capelle	34	9	8	17	35	44-57	(-13)
16	Spijkenisse	34	7	12	15	33	56-83	(-27)
17	ACV	34	9	5	20	32	57-83	(-26)
18	Magreb '90	34	2	4	28	3	31-122	(-91)

ONDER-19 EERSTE DIVISIE HOOG 2017/18

1	Sparta Rotterdam	18	12	3	3	39	36-15	(+21)
2	Willem II	18	10	4	4	34	34-20	(+14)
3	FC Groningen	18	9	3	6	30	31-26	(+5)
4	NAC Breda	18	9	2	7	29	30-21	(+9)
5	sc Heerenveen	18	8	4	6	28	42-36	(+6)
6	FC Volendam	18	9	1	8	28	41-36	(+5)
7	PEC Zwolle	18	8	4	6	28	41-37	(+4)
8	Roda JC	18	5	3	10	18	20-37	(-17)
9	De Graafschap	18	3	3	12	12	20-45	(-25)
10	Almere City FC	18	2	3	13	9	25-47	(-22)

ONDER-17 EREDIVISIE VOORJAAR 2017/18

1	PSV	14	12	1	1	37	40-14	(+26)
2	Feyenoord	14	8	2	4	26	24-25	(-1)
3	Ajax	14	8	1	5	25	35-21	(+14)
4	AZ	14	5	4	5	19	26-17	(+9)
5	PEC Zwolle	14	5	2	7	17	23-34	(-11)
6	NEC/FC Oss	14	5	1	8	16	21-26	(-5)
7	Sparta Rotterdam	14	4	2	8	14	20-28	(-8)
8	FC Groningen	14	2	1	11	7	12-36	(-24)

ONDER-15 EERSTE DIVISIE A 2017/18

1	Alphense Boys	22	15	5	2	50	60-30	(+30)
2	PEC Zwolle	22	15	5	2	50	51-21	(+30)
3	AFC	22	11	2	9	35	44-36	(+8)
4	Hollandia	22	10	4	8	34	42-30	(+12)
5	Zeeburgia	22	9	7	6	34	33-28	(+5)
6	De Graafschap	22	10	4	8	34	51-47	(+4)
7	DWS	22	10	3	9	33	34-39	(-5)
8	FC Emmen	22	8	2	12	26	41-46	(-5)
9	SC Cambuur	22	6	6	10	24	39-37	(+2)
10	FC Groningen	22	7	3	12	24	27-47	(-20)
11	sc Buitenveldert	22	3	7	12	16	23-47	(-24)
12	Go Ahead Eagles	22	4	0	18	12	26-63	(-37)

ONDER-13 EERSTE DIVISIE A 2017/18

1	AZ	26	24	1	1	73	103-19	(+84)
2	Ajax	26	18	5	3	59	77-31	(+46)
3	FC Utrecht	26	16	4	6	52	91-53	(+38)
4	FC Twente	26	13	6	7	45	68-51	(+17)
5	Vitesse	26	13	4	9	43	56-37	(+19)
6	sc Heerenveen	26	12	2	12	38	48-49	(-1)
7	FC Groningen	26	10	6	10	36	44-50	(-6)
8	Go Ahead Eagles	26	10	5	11	35	72-74	(-2)
9	AFC	26	10	3	13	33	58-66	(-8)
10	Almere City FC	26	8	6	12	30	44-60	(-16)
11	PEC Zwolle	26	7	4	15	25	50-72	(-22)
12	Zeeburgia	26	6	5	15	23	49-83	(-34)
13	FC Volendam	26	5	6	15	21	45-69	(-24)
14	FC Emmen	26	1	1	24	4	22-113	(-91)

Jaarverslag

Verslag van het bestuur

Sportieve doelstelling

Op sportief gebied is het seizoen 2017/18 op een teleurstelling uitgelopen. Een 12e plaats in de competitie, uitschakeling in de 2e ronde van de KNVB-beker in een uitwedstrijd tegen Roda JC en op bepaalde momenten onrust in en rondom het eerste elftal en de technische staf. Het is een seizoen dat niet past bij de ambities van FC Groningen. Met het definitief doorbreken van talenten zoals Ludovit Reis, Tom van de Looi, Ajdin Hrustic, Michael Breij en Amir Absalem begint de ingezette sporttechnische visie waarbij de opleiding van jonge voetballers centraal staat steeds meer zijn vruchten af te werpen.
Ook de transfer van de door FC Groningen opgeleide Juninho Bacuna naar Huddersfield Town is een bevestiging van de kwaliteit van de opleiding van FC Groningen. Behalve de o15-selectie spelen alle jeugdselecties in hun leeftijdscategorie op dit moment op het hoogste niveau in Nederland. De kwaliteit van de selecties gaat omhoog hetgeen ook blijkt uit het toenemende aantal internationals die FC Groningen in de opleiding in huis heeft (10 stuks inmiddels).

FC Groningen: talent boven ranglijst in opleiding FC Groningen

(Groninger Gezinsbode)

Plaats FC Groningen in de Eredivisie

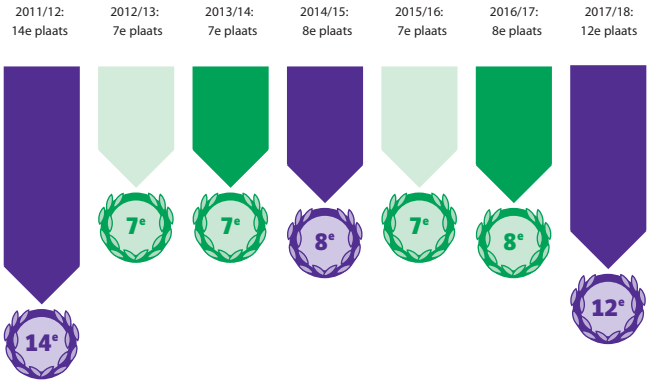

Sportieve resultaten	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Eindklassering	7e plaats	8e plaats	7e plaats	8e plaats	12e plaats
Aantal wedstrijdpunten	51	46	50	43	38
Doelsaldo	57-53	49-53	41-48	55-51	50-50
KNVB-beker	1/8e finale	Winnaar	3e ronde	2e ronde	2e ronde
UEFA-Cup	-	2e ronde	Groepsfase	-	-

Financiële resultaten

Op financieel gebied werd het seizoen 2017/18 met een **positief netto resultaat van € 0,64 miljoen** afgesloten. Weliswaar is het operationeel bedrijfsresultaat (dit is het bedrijfsresultaat na rentelasten, maar voor het resultaat uit vergoedingssommen en belastingen) € 1,9 miljoen negatief. Dit resultaat werd echter ruimschoots gecompenseerd door een positief resultaat uit de transferactiviteiten van € 2,7 miljoen. Na belastingen resulteert onder aan de streep een netto positief resultaat van € 0,64 miljoen dat toegevoegd wordt aan het eigen vermogen dat per 30 juni 2018 derhalve een omvang heeft van **€ 5,6 miljoen.**

In het seizoen 2017/18 is een operationeel bedrijfsresultaat gerealiseerd van **€ 1,9 miljoen negatief.** Dit ten opzichte van een begroot negatief bedrijfsresultaat van € 2,2 miljoen. Gedurende het seizoen heeft FC Groningen in voldoende mate kunnen anticiperen op de daling van haar netto-omzet om binnen begroting te handelen, echter FC Groningen is dit seizoen ook haar sportieve ambities uit het oog verloren. Een spanningsveld dat gaat knellen!

In onderstaande tabel is het gerealiseerde operationele bedrijfsresultaat weergegeven ten opzichte van de vastgestelde begroting.

Boekjaar 2017/2018 (x € 1.000,-)	Vastgestelde begroting		Realisatie	
		€		€
Netto-omzet		16.380		16.148
Inkoopwaarde omzet	443		350	
Personeelskosten	10.225		9.782	
Afschrijvingen materiële vaste activa	105		57	
Overige bedrijfskosten	7.807		7.831	
Som der bedrijfslasten		18.580		18.020
Operationeel bedrijfsresultaat		-2.200		-1.872

		€
Operationeel bedrijfsresultaat begroot (x € 1.000,-)		-2.200
Hogere solidariteitsopbrengsten UEFA (incl. nabetaling)	445	
Lagere opbrengsten uit sponsoring en reclame	-675	
Lagere kosten contractspelersbudget	595	
Overige/divers	-37	
		328
Operationeel bedrijfsresultaat realisatie		-1.872

Omzet

De omzet over het seizoen 2017/18 daalde ten opzichte van het voorgaande seizoen met circa € 1,9 miljoen naar € 16,1 miljoen en is ten opzichte van het vorig seizoen met ruim 10,3% afgenomen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de omzet in de laatste vijf seizoenen weergegeven.

Netto-omzet (x € 1.000,-)	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
	€	€	€	€	€
Wedstrijdbaten	3.984	4.569	5.015	3.492	3.277
Sponsoring en reclame	8.003	8.012	7.371	7.624	7.125
Televisierechten	3.853	4.139	5.568	5.297	3.710
Merchandise	455	643	600	465	515
Organisatiebureau	88	40	0	0	0
Overige baten	737	466	3.553	1.115	1.521
Totaal netto-omzet	**17.120**	**17.869**	**22.107**	**17.993**	**16.148**

Wedstrijdbaten

In het seizoen 2017/18 daalde het aantal seizoenkaarten ten opzichte van het voorgaande seizoen met circa 1.900 tot circa 10.300 seizoenkaarten. Deze dalende tendens lijkt zich in het seizoen 2018/19 door te zetten (circa 9.400 verkochte seizoenkaarten). Ondanks allerlei sfeer verhogende maatregelen en het verder versterken van de binding met de supporters lijkt de supporter het tegenvallende voetbal van het eerste elftal van FC Groningen niet te waarderen. Dit uiteraard in combinatie met de reeds eerder genoemde oorzaken van de wisselende speeltijden, het live-uitzenden van de thuiswedstrijden op FOX Sports en de veranderende maatschappelijke omgeving. Vanwege de daling van het aantal seizoenkaarten zijn de bijbehorende opbrengsten ten opzichte van het voorgaande seizoen met circa € 0,4 miljoen gedaald, die slechts gedeeltelijk werden gecompenseerd door extra opbrengsten uit de losse kaartverkoop.

Bezetting Hitachi Capital Mobility Stadion afgelopen 7 seizoenen

	SCC-houders	Gem. bezetting	Bezettingsgraad
2011/12:	16.186	22.000	98 %
2012/13:	14.564	20.695	97 %
2013/14:	12.729	19.879	88 %
2014/15:	12.598	20.192	90 %
2015/16:	14.016	20.874	93 %
2016/17:	12.167	19.535	87 %
2017/18:	10.342	18.609	83 %

In tegenstelling tot het seizoen 2016/17 - waarin nog werd deelgenomen aan de eerste ronde van de play-offs Europees voetbal - genereerde FC Groningen aan het einde van het seizoen 2017/18 geen inkomsten uit de deelname aan de play-offs omdat FC Groningen zich hiervoor niet heeft geplaatst. Deze gederfde inkomsten werden echter grotendeels goedgemaakt door de opbrengsten vanuit de organisatie van de WK-kwalificatie vrouweninterland waarin de Oranje Leeuwinnen in een uitverkocht Hitachi Capital Mobililty Stadion Noorwegen met 1-0 versloegen. De gemiddelde bezetting van het Hitachi Capital Mobility Stadion daalde in het seizoen 2017/18 ten opzichte van het voorafgaande seizoen. Met een bezettingsgraad van **82,5%** (seizoen 2016/17: 86,6%) en gemiddeld **18.609** toeschouwers, waarvan circa 10.300 seizoenkaarthouders, was het Hitachi Capital Mobility Stadion gedurende het seizoen 2017/18 zeer matig bezet.

Bezettingspercentage Hitachi Capital Mobility Stadion seizoen 2017/2018

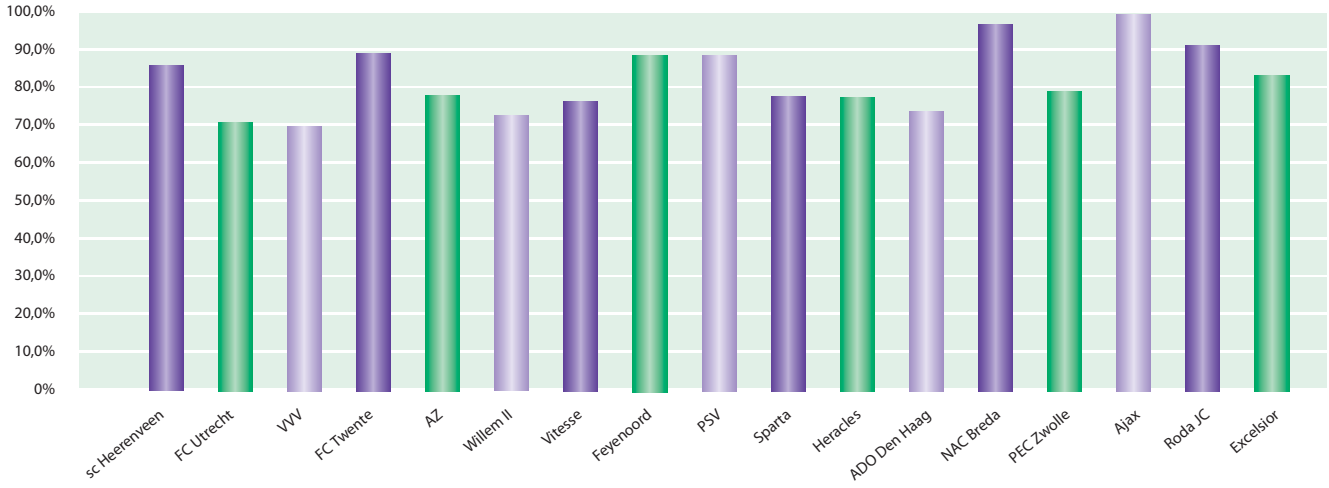

Sponsoring

Op commercieel gebied heeft FC Groningen in het seizoen 2017/18 minder omzet behaald dan het voorafgaande seizoen (**€ 7,1 miljoen** ten opzichte van € 7,6 miljoen in het seizoen 2016/17). FC Groningen heeft de lagere inkomsten uit het hoofdsponsorschap van **Payt Online debiteurenbeheer** (ten opzichte van Essent in de voorgaande seizoenen) niet volledig kunnen compenseren met de verkoop van andere sponsorfaciliteiten. De verkoop van stoelen op het ereterras (€ 2,1 miljoen) is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van het voorafgaande seizoen. De opbrengsten uit de verkoop van skyboxen (€ 1,7 miljoen) is met circa € 60.000 toegenomen. Hier staat tegenover dat de opbrengsten uit de verkoop van reclamefaciliteiten (€ 2,0 miljoen) zoals de exploitatie van de LED-wall in het stadion een kleine € 0,2 miljoen lager uit zijn gekomen. De overige sponsorfaciliteiten hebben een omvang van circa € 1,3 miljoen, hetgeen ruim € 0,3 miljoen lager was dan het voorgaande jaar.

De belangrijkste successen op commercieel gebied gedurende het seizoen 2017/18 waren het vinden van een nieuwe rugsponsor voor het seizoen 2018/19 (**Imagine Run / VitaalNed / HealthiCheck**), de uitbouw van enkele (thema)boxen zoals de Boerenbox, het sluiten van een partnership met **Groningen Airport Eelde** en het vermarkten van het nieuw te realiseren TopsportZorgCentrum.

FC Groningen hecht veel waarde aan een goede binding met haar achterban. Gedurende het seizoen 2017/18 heeft FC Groningen haar bereik met deze achterban verder weten te vergroten. Om dit kracht bij te zetten en haar supporters goed te kunnen informeren, heeft FC Groningen sterk ingezet op het gebruik van social media. Met een 5e plaats op de anglijst van het aantal volgers op dit gebied doet FC Groningen het bovengemiddeld.

Aantal volgers social media:

	6 september 2018	13 september 2017	10 maart 2016
Facebook:	85.679	91.994	86.020
Twitter:	76.836	73.326	41.900
Instagram:	30.100	21.500	6.116

Voor een vergelijk van de opbrengsten uit sponsoring en reclame in vergelijking met voorgaande jaren is onderstaande tabel toegevoegd:

Ontwikkeling opbrengsten sponsoring en reclame
(x € 1.000,-)

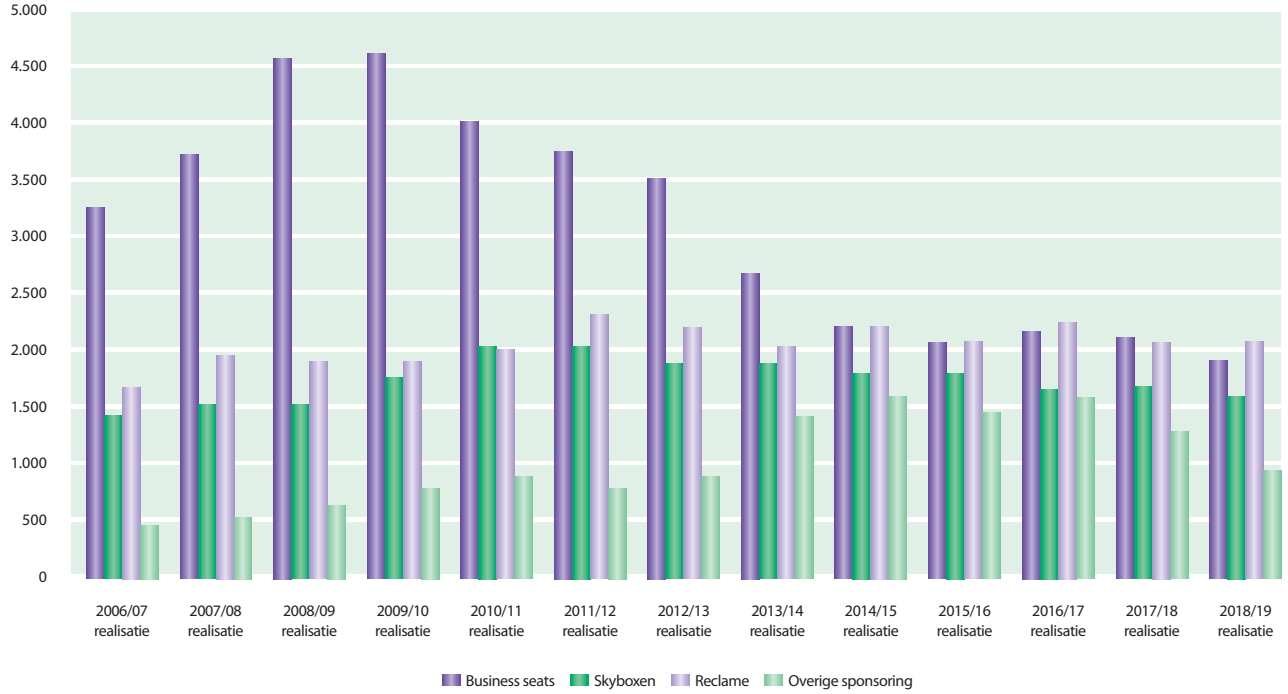

Televisierechten

Het collectieve niveau aan inkomsten uit televisierechten die in Nederland onder de clubs in het seizoen 2017/18 worden verdeeld, bedroeg ruim € 71,3 miljoen. Op basis van een **8e plaats** van FC Groningen in het verdeelmodel (ranglijst van sportieve prestaties in de afgelopen 10 seizoenen) leverde dit voor de club een aandeel van 4,85% op, oftewel een kleine **€ 3,5 miljoen**, hetgeen circa € 1,5 miljoen minder is dan het voorafgaande seizoen doordat directe concurrenten FC Utrecht en Vitesse op deze ranglijst FC Groningen voorbij zijn gegaan. Een omzetverlaging die bij FC Groningen sterk zijn weerslag heeft op het verslechterde bedrijfsresultaat.

Overige bedrijfsopbrengsten

De opbrengsten uit de merchandise stegen in het seizoen 2017/18 met circa € 50.000 tot een niveau van € 515.000. Met name de nieuwe hoofdsponsor Payt en de kledingsponsor PUMA heeft de verkoop van kleding een impuls gegeven. Ook de brutomarge die werd behaald met de exploitatie van de merchandise is toegenomen (32% ten opzichte van 19% in het vorige seizoen). Een positieve ontwikkeling, mede ingegeven door het binden van nieuwe partners aan de club.

Vanuit het investeringsfonds "FC Groningen - 2018: Talenten op één" (Stichting Vrienden van FC Groningen) is over het seizoen 2017/18 een bijdrage verstrekt aan de opleiding van FC Groningen van € 0,4 miljoen met als doel om **de opleiding op een hoger (internationaal en nationaal) niveau** te laten spelen waardoor op termijn het aandeel van de eigen opgeleide spelers in de eerste selectie van FC Groningen zal toenemen. In het seizoen 2016/17 bedroeg deze bijdrage nog € 0,25 miljoen.

Onder de overige baten over het seizoen 2017/18 wordt een bedrag aan Solidariteitsuitkering van de UEFA verantwoord van € 0,55 miljoen. In het seizoen 2016/17 was dit nog een bedrag van € 0,1 miljoen. Oorzaak van dit grote verschilt ligt in het feit dat in het verleden deze uitkering op basis van het kasstelsel werd verantwoord in het jaarverslag aangezien pas na het opmaken van het jaarverslag de hoogte van de uitkering bekend werd en uitkering plaats vond (november van ieder jaar).
In het boekjaar 2017/18 is door FC Groningen een verantwoordingswijziging doorgevoerd waardoor in dit seizoen zowel de betaalde uitkering over het seizoen 2016/17 (€ 0,3 miljoen hetgeen € 0,2 miljoen hoger is dan het vorige seizoen) is verantwoord, alsmede een voorzichtige schatting voor de te ontvangen uitkering voor het seizoen 2017/18 (€ 0,25 miljoen) is meegenomen.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten zijn met € 0,5 miljoen afgenomen tot een bedrag van € 18,0 miljoen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bedrijfslasten in de laatste vijf seizoenen weergegeven.

Bedrijfslasten (x € 1.000,-)	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
	€	€	€	€	€
Inkoopwaarde v/d omzet	316	496	396	376	350
Personeelskosten	10.384	10.195	10.189	10.589	9.782
Afschrijvingen	16	16	16	68	57
Wedstrijdkosten	2.202	2.558	2.811	2.116	2.217
Huisvestingskosten	3.324	3.363	3.619	3.394	3.377
Overige bedrijfslasten	2.224	2.323	2.600	1.947	2.237
Totaal bedrijfslasten	**18.466**	**18.951**	**19.631**	**18.490**	**18.020**

Vooral op het gebied van de personeelskosten zijn de kosten ten opzichte van het voorafgaande seizoen met € 0,8 miljoen afgenomen, zijnde in totaliteit **€ 9,8 miljoen**. De personeelskostenratio (zijnde de personeelskosten uitgedrukt in een percentage van de omzet) bedraagt **60,6%** ten opzichte van 58,9% in het vorige seizoen. De loonkosten van de contractspelers zijn met circa € 1,0 miljoen afgenomen hetgeen in combinatie met de sportieve ambities een zorgelijke ontwikkeling is. Hier staat tegenover dat de loonkosten van het technisch en kantoorpersoneel met circa € 0,2 miljoen zijn toegenomen vanwege een kwaliteitsimpuls in het technisch management, video-analyse, sport mentale begeleiding en commercie/marketing.

De overige bedrijfslasten zijn met circa **€ 0,3 miljoen** toegenomen ten opzichte van het voorgaande seizoen. Vooral diverse incidentele 'meevallers' in het seizoen 2016/17 (€ 0,15 miljoen) die verantwoord zijn onder de overige bedrijfslasten (nagekomen baten) zorgen voor toename van een stijging van deze kosten. Daarnaast zijn de verkoopkosten, kosten van een extra trainingskamp, verdere professionalisering op gebied van ICT en de organisatiekosten van het kwalificatieduel van de Oranje-vrouwen debet aan de stijging van de overige bedrijfslasten.

Deze stijging van de overige bedrijfslasten (specifiek huisvestingslasten) zal in het seizoen 2018/19 een nieuwe 'impuls' krijgen door de ingebruikname van het nieuwe TopsportZorgCentrum waarmee een extra exploitatielast gepaard gaat van circa € 0,6 miljoen. Tegelijkertijd wordt daarmee een jarenlange ambitie om 'al het voetbal' onder één dak en op één sportpark te krijgen in zijn totaliteit in vervulling genomen.

Resultaat vergoedingssommen

Het resultaat vergoedingssommen bestaat uit het saldo van de aan- en verkoop van spelers en kan jaarlijks sterk fluctueren. Tegenover de afschrijvingskosten op vergoedingssommen staan de opbrengsten uit transfers onder aftrek van de boekwaarde van verkochte spelers en het saldo van betaalde en ontvangen opleidingsvergoedingen.

Het netto resultaat uit vergoedingssommen bedroeg over het seizoen 2017/18 **€ 5,0 miljoen** tegenover een resultaat in het seizoen 2016/17 van ruim € 1,3 miljoen. Met name de verkoop van Juninho Bacuna (Huddersfield Town), Oussama Idrissi (AZ), Virgil van Dijk (doorverkoopaandeel Celtic) en Alexander Sorloth (doorverkoopaandeel FC Midtjylland) hebben deze boekwinst op de verkoop van spelers opgeleverd. Tegenvallers waren de voortijdige contractontbindingen van Lars Veldwijk (Sparta Rotterdam), Etienne Reijnen (Maccabi Haifa), Ruben Yttergart Jenssen (BK Brann Bergen) en Jesper Drost (Heracles Almelo) hetgeen tot een totale vervroegde afschrijving en afwaardering ten laste van het resultaat vergoedingssommen 2017/18 heeft geleid van circa € 1,1 miljoen.

De afschrijvingslasten op vergoedingssommen (inclusief de afwaarderingen op de selectie) daalden met circa € 0,4 miljoen, tot een niveau van € 2,2 miljoen in het seizoen 2017/18.

Netto transferresultaten FC Groningen afgelopen 10 seizoenen
(x € 1.000,-)

	Netto-transferresultaat	Afschrijvingen	%
2008/09:	3.411	5.053	-/- 32,5 %
2009/10:	5.441	3.804	43,0 %
2010/11:	782	3.926	-/- 80,1 %
2011/12:	7.507	3.857	94,6 %
2012/13:	2.127	3.164	-/- 32,8 %
2013/14:	2.841	2.260	25,7 %
2014/15:	4.842	1.903	154,4 %
2015/16:	4.800	2.550	88,2 %
2016/17:	1.186	2.608	-/- 54,4 %
2017/18:	4.456	1.727	158,0 %
Gemiddeld 10 jr.	**3.739**	**3.085**	**21,2 %**

Oftewel: FC Groningen heeft over de investeringen in de selectie (gemiddeld € 3,1 miljoen per seizoen) een gemiddeld netto transferresultaat behaald van € 3,7 miljoen per seizoen. Een rendement van ruim 21%. Een kanttekening hierbij is dat in bovenstaande opstelling geen rekening is gehouden met de jaarlijkse 'investering' in de eigen opgeleide spelers, terwijl de transferresultaten van deze spelers wel onderdeel vormen van het jaarlijkse netto transferresultaat zoals hierboven gepresenteerd.

Vaste activa

In het seizoen 2017/18 werd voor een bedrag van ruim **€ 4,3 miljoen** geïnvesteerd in de spelersselectie. De investeringen hadden betrekking op het aantrekken van de spelers Ritsu Doan, Lars Veldwijk, Deyovasio Zeefuik en enkele jeugdspelers (betaalde opleidingsvergoedingen). Daarnaast zijn van enkele spelers de arbeidsovereenkomsten verlengd, hetgeen leidde tot contractuele verplichtingen met betrekking tot deze spelers die zijn verantwoord onder de immateriële vaste activa. Het saldo van de desinvesteringen, afwaarderingen en de afschrijvingen bedroeg € 3,8 miljoen, waardoor de boekwaarde van de vergoedingssommen met € 0,5 miljoen toe is genomen tot € 4,4 miljoen.

In de materiële vaste activa is gedurende het seizoen 2017/18 een bedrag van circa € 13.000,- geïnvesteerd in de afronding van de implementatie van een geïntegreerd softwarepakket op gebied van CRM, HRM en Financiën. Op gebied van ICT heeft FC Groningen gedurende het seizoen 2017/18 weer forse stappen voorwaarts gemaakt die het serviceniveau naar de sponsor en supporter en efficiency van de interne werkprocessen heeft verbeterd.

Netto kasstroom

Het saldo aan liquide middelen is gedurende het seizoen 2017/18 met € 0,1 miljoen toegenomen. De positieve kasstroom uit de verkoop van spelers (€ 5,1 miljoen), financieringsactiviteiten (€ 0,4 miljoen) werd aangewend om de spelersselectie te versterken (€ 4,1 miljoen) en de negatieve kasstroom uit de operationele activiteiten (€ 1,3 miljoen) te dekken.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen bedroeg bij het einde van het boekjaar **€ 5,6 miljoen positief**. De stijging van het eigen vermogen met per saldo € 0,6 miljoen werd gerealiseerd doordat het positieve resultaat na belastingen is toegevoegd aan het eigen vermogen. De solvabiliteit daalde en bedraagt per 30 juni 2018: 36,7% (per 30 juni 2017: 43,6%).

Eigen vermogen en solvabiliteit FC Groningen afgelopen 9 seizoenen

	Eigen vermogen (x € 1.000,-)	Solvabiliteit
2008/09:	38	0,2 %
2009/10:	2.069	11,0 %
2010/11:	2.573	18,8 %
2011/12:	4.002	21,3 %
2012/13:	2.048	16,0 %
2013/14:	1.490	11,3 %
2014/15:	2.886	22,9 %
2015/16:	6.436	44,0 %
2016/17:	4.989	43,6 %
2017/18:	5.632	37,2 %

Organisatie

Op 30 juni 2017 waren 103 werknemers in dienst bij FC Groningen. Gedurende het boekjaar vertrokken 34 werknemers en zijn 27 werknemers in dienst getreden, waardoor het vaste personeelsbestand op 30 juni 2018 weer bestond uit 96 werknemers. De wijzigingen in de formatie hebben (per saldo) hoofdzakelijk betrekking op de voortijdige beëindiging van de contracten van een tweetal contractspelers O23, de aflopende contracten van de hoofd- en assistent trainer eerste selectie en de mutaties in de scoutingsafdeling. De samenstelling van het management is afgenomen met het tussentijds vertrek van een facilitair manager. Om de commerciële slagkracht te vergroten staat hier de uitbreiding van de commerciële afdeling van FC Groningen met per saldo één accountmanager tegenover.

Gemiddeld bedroeg het aantal bij FC Groningen werkzame personen teruggerekend naar een volledig dienstverband (= fte's) in het boekjaar 2017/18 90,6 fte (boekjaar 2016/17: 92,9 fte). Vooral de daling van het aantal contractspelers gedurende het seizoen 2017/18 is van invloed op de gedaalde totale personeelsformatie.

Een functionele specificatie van het personeelsbestand is weergegeven in onderstaande tabel.

Personeelsbestand (in fte's)	2016/2017	2017/2018
Contractspelers A-selectie & Jong FC	27,9	25,1
Technische & medische staf	28,9	28,5
Kantoorpersoneel	33,2	34,1
Merchandise	2,9	2,9
Totaal	**92,9**	**90,6**

Personele formatie FC Groningen afgelopen 10 seizoenen

Financiële risico's en risicobeheersing

Door de markten waarop FC Groningen zich beweegt en de positie van FC Groningen hierin, is er een aantal financiële risico's te onderkennen. FC Groningen heeft interne systemen voor risicobeheersing en controle die een zodanige mate van zekerheid verschaffen dat de risico's afdoende worden onderkend en beheerst. De voornaamste risico's worden hieronder weergegeven.

Samenhangend met de activiteiten van FC Groningen en de transfers van spelers kunnen in een aantal gevallen hoge debiteurenvorderingen ontstaan. De informatiesystemen binnen FC Groningen zijn erop gericht deze vorderingen nauwgezet te volgen en periodiek vindt overleg plaats met de directie over de status van deze vorderingen. Bij hoge vorderingen op (veelal buitenlandse) betaald voetbalorganisaties uit hoofde van transfers van spelers worden meestal aanvullende zekerheden gevraagd middels bankgaranties.

De waardering van de balanspost vergoedingssommen is mede afhankelijk van de verwachtingen inzake de ontwikkeling van spelers. Hiertoe worden door de directie jaarlijkse toetsingen verricht op basis van een hernieuwde inschatting van de toekomstige inzet van spelers. Wijzigingen in de verwachtingen kunnen consequenties hebben voor de waardering van deze balanspost.

In het kader van risicobeheersing heeft FC Groningen voor de meest voorkomende risico's verzekeringen afgesloten zoals transferwaarden (bij tijdelijke en blijvende arbeidsongeschiktheid), bedrijfsschade, brand en aansprakelijkheid. FC Groningen is van mening dat de afgesloten verzekeringen voldoende dekking geven om dergelijke risico's te beheersen en de invloed op het resultaat beperken.

KNVB Licentiesysteem

Vanaf het verslagjaar 2010/2011 rapporteert FC Groningen (als licentiehouder) op het niveau van FC Groningen B.V. de financiële cijfers aan de KNVB.

Bij een score van 0-64 punten vindt indeling plaats in Categorie 1, een score van 65-129 punten levert een indeling op in Categorie 2 en bij een score tussen 130 en 240 punten vindt indeling plaats in Categorie 3. FC Groningen B.V. bevond zich aan het einde van het afgelopen seizoen in Categorie 3.
Overigens heeft de KNVB ingaande het seizoen 2018/19 de licentie-eisen en het bijbehorende financieel rating systeem (FRS) ter beoordeling van de financiële positie van alle clubs in het betaald voetbal aangepast. De resultaten hiervan worden in het jaarverslag 2018/19 zichtbaar.

Een overzicht van de score van FC Groningen in de afgelopen vier seizoenen ziet er als volgt uit:

Score KNVB Licentiesysteem

Vooruitzichten boekjaar 2018/19

Na het teleurstellende seizoen 2017/18 vraagt het seizoen 2018/19 een nieuwe en frisse wind. Gekozen wordt voor een geheel nieuwe technische staf voor de eerste selectie. Met het aanstellen van Danny Buijs als hoofdtrainer gaat de club een uitdaging aan en tegelijkertijd is het **een trainer die past bij het karakter van de club, jong, energiek en getalenteerd is.** Naast Danny Buijs wordt een assistent trainer aangesteld met een grote dosis aan ervaring in de persoon van Hennie Spijkerman. Dit duo, aangevuld met de clubmannen Peter Hoekstra en Bas Roorda, moet voor een nieuw elan in het Hitachi Capital Moblity Stadion zorgen waarbij het publiek weer in grote getale naar het stadion komt om **de jonge en talentvolle ploeg** van FC Groningen aan te moedigen. Sportieve doelstelling is een plek in het **'linkerrijtje'** van de Eredivisie te bewerkstelligen.

Voor het seizoen 2018/19 is een begroting vastgesteld waarin een omzet wordt geraamd van € 16,2 miljoen. Deze omzet is vergelijkbaar aan de gerealiseerde omzet in het afgelopen seizoen. De bedrijfslasten zullen circa € 19,2 miljoen bedragen, waarbij ervoor gekozen is om ondanks het tekort van € 3,0 miljoen - net als voorgaande seizoenen - **niet te bezuinigen op de sporttechnische pijlers (eerste selectie en opleiding) van het voetbalbedrijf.** De bedrijfslasten zijn hoger dan voorgaande seizoenen voornamelijk vanwege de ingebruikname van **het TopsportZorgCentrum** die ruim € 0,6 miljoen extra huisvestingslasten met zich meebrengt. Het begrote operationele bedrijfsresultaat is vastgesteld op een bedrag van € 3,0 miljoen negatief. Dit negatieve bedrijfsresultaat zal wederom gedekt moeten gaan worden uit de aanwezige reserves vanuit het verleden en te behalen transferresultaten.

Omzet begrotingen 2018/2019 nationale speelveld
(x €1.000.000,-)

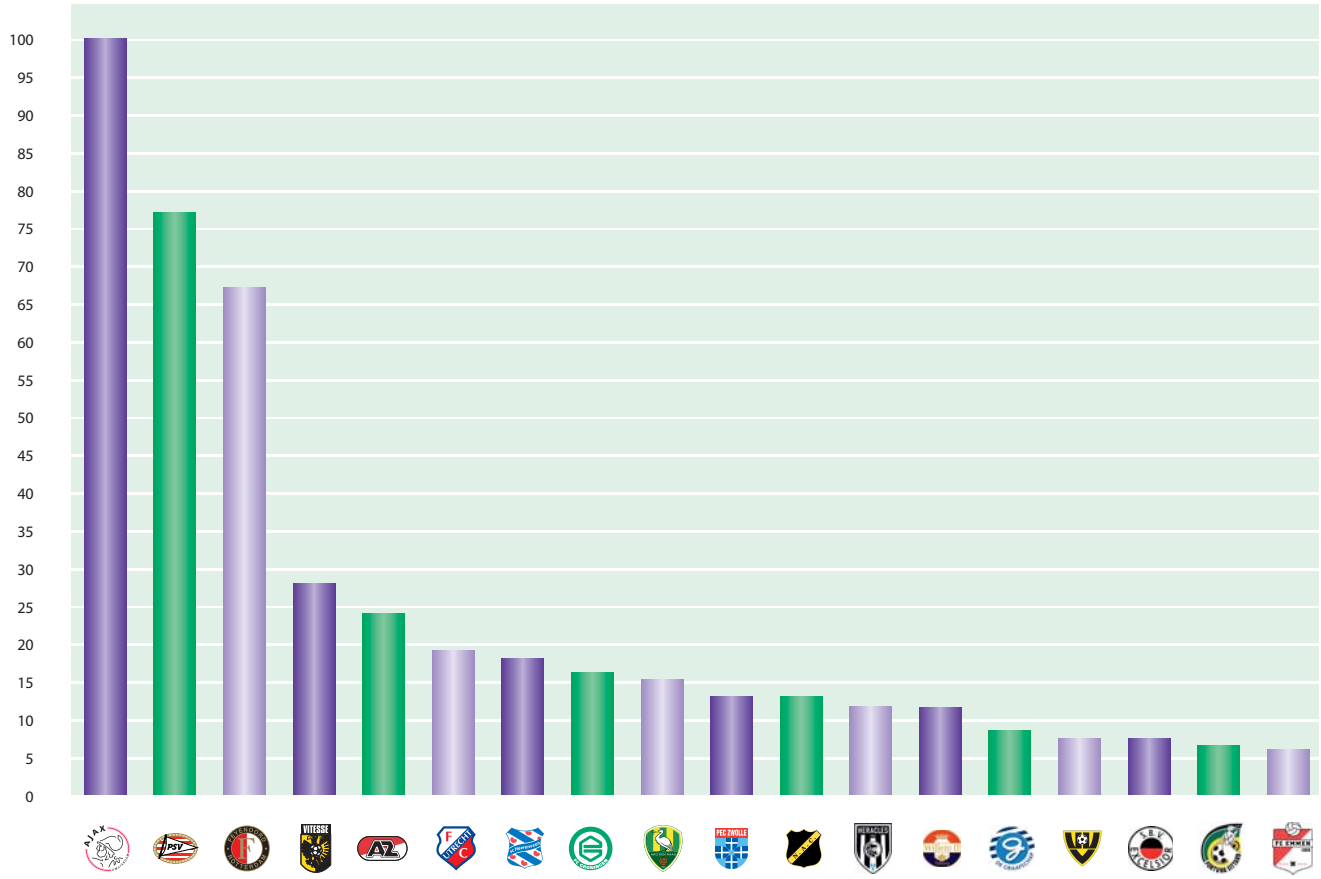

Eindelijk is het zover! Na een lange voorbereidingsperiode en meer dan een jaar bouwtijd zal eindelijk in oktober 2018 het nieuwe TopsportZorgCentrum in gebruik worden genomen. Dit middels een feestelijke opening op zaterdag 13 oktober 2018. Hiermee gaat een lang gekoesterde wens in vervulling dat alle elftallen inclusief begeleidingsstaf - naast dat ze vanaf medio 2015 trainen op hetzelfde Sportpark Corpus den Hoorn - gehuisvest gaan worden onder één en hetzelfde dak. Een belangrijke mijlpaal in de verdere professionalisering van de club waar jaren aan gewerkt is.

FC Groningen doet de laatste seizoenen niet mee om de plekken 4 tot en met 6 van de Eredivisie en lijkt vooralsnog de (structurele) aansluiting met de subtop te hebben verloren. Clubs zoals AZ, Vitesse en FC Utrecht hebben - veelal - met ondersteuning van kapitaalkrachtige investeerders een voorsprong genomen op FC Groningen. Wel heeft FC Groningen de ambitie om weer aan te sluiten bij deze subtop, mede ingegeven door het veranderende voetballandschap op nationaal en Europees niveau. Met externe ondersteuning is FC Groningen een grondige analyse aan het maken van haar verzorgingsgebied, beleid en organisatie om van daaruit inzicht te verkrijgen in het groeiperspectief, de kansen en bedreigingen. Dit om een goed beeld te verkrijgen van de middelen en organisatie die benodigd zijn om weer mee te gaan **spelen voor de plaatsen in de subtop** met als doel weer op regelmatige basis deel te nemen aan Europees voetbal. Aan het einde van het kalenderjaar 2018 zullen de eerste resultaten van dit onderzoek zichtbaar moeten worden.

FC Groningen heeft in de zomermaanden 2018 de eerste selectie versterkt met de spelers Ritsu Doan (definitieve overname van Gamba Osaka), Deyovaisio Zeefuik (definitieve overname van Ajax), Jeffrey Chabot, Mateo Cassierra (huur Ajax), Tim Handwerker (huur 1. FC Köln), Ahmad Mendes Moreira en Jannik Pohl. Hier staat tegenover het vertrek van de spelers Yoëll van Nieff, Kasper Larsen, Juninho Bacuna, Lars Veldwijk, Tom van Weert, Ruben Yttergart Jenssen en Jesper Drost.

Wij vertrouwen op een mooi seizoen en zien u graag in het Hitachi Capital Mobility Stadion tijdens één van onze thuiswedstrijden!

Groningen, 28 september 2018

De directie,

Hans Nijland (Algemeen Directeur)
Robbert Klaver (Commercieel Directeur)

Jaarrekening

BALANS

(voor resultaatbestemming)

	30 juni 2018		30 juni 2017	
	€	€	€	€
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Vergoedingssommen		4.350.337		3.877.517
Materiële vaste activa				
Andere vaste bedrijfsmiddelen	409.046		418.500	
Activa in uitvoering	3.350		37.386	
		412.396		455.886
Financiële vaste activa				
Deelnemingen	33.614		33.614	
Overige vorderingen en activa	1.461.083		46.500	
		1.494.697		80.114
Vlottende activa				
Voorraden				
Voorraad handelsgoederen		199.001		223.147
Vorderingen en overlopende activa				
Handelsdebiteuren	571.864		513.383	
Rekening-courant groepsmij.	182.417		796.394	
Overige vorderingen	4.634.557		2.543.665	
Overlopende activa	2.990.938		2.563.809	
		8.379.776		6.417.251
Liquide middelen		518.392		384.008
Totaal activa		**15.354.599**		**11.437.923**

	30 juni 2018		30 juni 2017	
	€	€	€	€
Passiva				
Eigen vermogen				
Gestort en opgevraagd kapitaal	50.000		50.000	
Agio	6.000.000		6.000.000	
Algemene reserve	-1.061.087		385.995	
Onverdeeld resultaat	643.309		-1.447.082	
		5.632.222		4.988.913
Langlopende schulden				
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.332.014		1.003.508	
Overige schulden	686.000		368.000	
Vooruitontvangen bedragen	219.817		416.970	
		2.237.831		1.788.478
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers	388.660		563.036	
Rekening-courant groepsmij.	104.029		99.069	
Belastingen en premies soc. verz.	0		91.585	
Vooruitontvangen bedragen	2.180.585		2.187.129	
Overige schulden	4.811.272		1.719.713	
		7.484.546		4.660.532
Totaal passiva		**15.354.599**		**11.437.923**

WINST- EN-VERLIESREKENING

	2017/2018		2016/2017	
	€	€	€	€
Netto-omzet		16.147.642		17.993.062
Inkoopwaarde van de omzet	350.423		376.349	
Personeelskosten	9.782.221		10.589.168	
Afschrijvingen materiële vaste activa	56.877		67.880	
Overige bedrijfskosten	7.829.983		7.456.830	
Som der kosten		18.019.504		18.490.227
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen		-1.871.862		-497.165
Afschrijving vergoedingssommen	-1.726.579		-2.608.076	
Bijzondere waardeverminderingen	-504.166		-109.825	
Resultaat vergoedingssommen	4.959.846		1.295.919	
		2.729.101		-1.421.982
Bedrijfsresultaat na afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen		857.239		-1.919.147
Financiële baten en lasten		-2.836		0
Resultaat uit gewone bedrijfs-uitoefening voor belastingen		854.403		-1.919.147
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-211.094		472.065
Resultaat na belastingen		643.309		-1.447.082

KASSTROOMOVERZICHT

		2017/2018		2016/2017
	€	€	€	€
Bedrijfsresultaat	-1.874.698		-497.165	
Vennootschapsbelasting	-211.094		472.065	
		-2.085.792		-25.100
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen materiële vaste activa	56.877		67.880	
Vooruitontvangen 5-jaarkaarten	-175.535		-175.535	
		-118.658		-107.655
Verandering in het werkkapitaal:				
Voorraden	24.146		-24.527	
Vorderingen	-1.504.111		603.131	
Kortlopende schulden	2.758.930		-921.168	
Vooruitbetaalde kosten	-458.414		-60.570	
Vooruitontvangen bedragen	-6.544		-561.660	
		885.635		-964.794
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.318.815		-1.097.549
Ontvangen vergoedingssommen huidig jaar	5.172.800		2.759.084	
Investering in vergoedingssommen huidig jaar	-4.042.891		-1.357.834	
Investering in andere vaste bedrijfsmiddelen	-13.387		-89.386	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		1.044.894		1.311.864
Overige langlopende vorderingen	-14.583		-43.750	
Overige langlopende schulden	-21.618		-26.788	
Leningen o/g	116.000		0	
Schulden aan groepsmaatschappijen	328.506		-134.804	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		408.305		-205.342
Af-/toename geldmiddelen		**134.384**		**8.973**

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

Algemeen

Activiteiten
De activiteiten van FC Groningen B.V. bestaan uit het exploiteren van een betaald voetbalorganisatie en de daarmee samenhangende commerciële activiteiten.

Consolidatie
Aangezien de cijfers van FC Groningen B.V. en haar 100% deelneming Regionale Voetbalopleiding Groningen B.V. worden geconsolideerd door het groepshoofd FC Groningen Beheer B.V., maakt FC Groningen B.V. gebruik van de tussenhoudstervrijstelling voor consolidatie op grond van BW Boek 2 artikel 408. FC Groningen B.V. heeft geen overige deelnemingen waarin zij beslissende zeggenschap uitoefent. Derhalve zijn geen andere deelnemingen in de consolidatie betrokken.

Overeenstemmingsverklaring
De jaarrekening van FC Groningen B.V. is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9, Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Vreemde valuta
De balansposten die betrekking hebben op activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de officiële koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende het verslagjaar worden omgerekend tegen de koersen per transactiedatum. Koersresultaten worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Gebruik van schattingen
De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verslaggevingsvaluta
FC Groningen B.V. rapporteert haar jaarrekening in euro's.

KNVB-licentie
Sinds 26 augustus 2010 is FC Groningen B.V. als licentiehouder door de licentiecommissie van de KNVB aangewezen.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen
Voor de waardering van de activa en passiva, alsmede de bepaling van het resultaat wordt uitgegaan van het historische kostprijsbeginsel. Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover niet anders vermeld. Op deze waarde met betrekking tot de activa worden de afschrijvingen en noodzakelijk geachte voorzieningen voor onvolwaardigheid in mindering gebracht. De benaming van de jaarrekeningposten wijkt op bepaalde onderdelen af van de voorgeschreven benamingen volgens Titel 9, Boek 2 BW. Hier is voor gekozen aangezien de afwijkende benamingen een beter inzicht geven in de financiële presentatie van FC Groningen B.V. dan de standaardindeling conform Titel 9, Boek 2 BW.

Vergelijking met voorgaand jaar
De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Immateriële vaste activa
Vergoedingssommen, hand- en tekengelden en bijkomende kosten inzake spelerscontracten, waarvoor een bindende overeenkomst is aangegaan worden geactiveerd als "vergoedingssommen" tot ten hoogste de aan derden gedane uitgaven verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair plaats over de looptijd van het contract. In geval van blijvende waardevermindering vindt waardering tegen deze lagere waarde plaats. Bij tussentijdse verlenging van spelerscontracten vindt afschrijving van de nog aanwezige boekwaarde plaats gedurende de resterende looptijd. Bij afkoop c.q. ontbinding van spelerscontracten worden de nog resterende geactiveerde "vergoedingssommen" ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Dit gebeurt in dezelfde periode als waarin de verkoopopbrengst is verantwoord.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen worden, rekening houdend met de restwaarde, lineair verdeeld over de geschatte levensduur. De afschrijvingen worden berekend over de kostprijs van het actief en zijn gebaseerd op basis van een geschatte levensduur van 5 tot 8 jaar. Over de investeringen in het lopende boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven, ingaande vanaf het moment van ingebruikname.

Financiële vaste activa
Meerderheidsdeelnemingen en overige deelnemingen waar invloed van betekenis op kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien in deze situatie de deelnemende rechtspersoon aansprakelijk is voor de schulden van de deelneming, wordt een voorziening gevormd. Deelnemingen waar geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Bij de deelnemingen worden onderstaande resultaatbepalingsmethoden gehanteerd:
- Deelneming Eredivisie C.V. / N.V. - Verkrijgingsprijs
- Deelneming RVO Groningen B.V. - Nettovermogenswaarde

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen wegens incourantheid. Hierbij wordt het fifo-systeem gehanteerd. Voorraden worden gewaardeerd tegen de (lagere) opbrengstwaarde indien deze lager is dan de verkrijgingsprijs.

Vorderingen en overlopende activa
Vorderingen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De overlopende activa worden opgenomen tegen nominale waarde.

Liquide middelen
De liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's.

Langlopende schulden
Deze schulden worden voor de geamortiseerde kostprijs opgenomen. Het binnen een jaar te betalen deel van deze schulden wordt in de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

Voorzieningen
Voor contracten waarvan op het moment van afsluiten of op een later tijdstip blijkt dat de financiële verplichtingen voortvloeiende uit het contract hoger zijn dan de verwachte economische voordelen gedurende de looptijd van het contract, wordt het verwachte verlies bepaald en verantwoord als last in de winst- en verliesrekening en op de balans opgenomen als verplichting, in beginsel als voorziening. Het deel van de verplichting waarvan (redelijkerwijs) ingeschat wordt dat deze binnen 12 maanden tot afwikkeling komt, wordt evenwel onder de kortlopende schulden verantwoord. Indien de verplichting geheel vaststaat, wordt deze onder de schulden opgenomen.

De voorzieningen worden tegen nominale waarde opgenomen op de balans.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt de operationele kasstroom bepaald door het vermelde resultaat aan te passen voor afschrijvingen, mutaties in voorzieningen en egalisatierekeningen en mutaties in werkkapitaal. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Resultaatbepalingsgrondslagen

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Netto-omzet
Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en exclusief omzetbelasting. De netto-omzet bestaat uit opbrengsten uit wedstrijdbaten, sponsoring en reclameopbrengsten, televisierechten, merchandising en overige baten.

Kosten
De inkoopwaarde van de omzet betreft de kostprijs van de verkochte merchandise-artikelen en de kosten van de activiteiten van het FC Groningen Organisatiebureau. De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen
Onder de sociale lasten worden tevens de pensioenlasten verantwoord. In beginsel vallen alle contractspelers verplicht onder de pensioenregeling van de Stichting Contractspelers KNVB (CFK). De pensioenen van trainers en coaches zijn verplicht ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds voor Voetbaloefenmeesters.
FC Groningen B.V. kent voor haar overig personeel een pensioenregeling op basis van beschikbare premie. De werkgever heeft derhalve niet de verplichting tot het betalen van aanvullende bijdragen indien sprake is van tekorten in de pensioenopbouw (toegezegd-pensioenregeling). In de balans is daarom geen voorziening ter zake opgenomen.

Vergoedingssommen
Dit betreft de opbrengst uit hoofde van ontvangen vergoedingssommen bij vertrek van spelers onder aftrek van de restant boekwaarde van in het verleden betaalde vergoedingssommen. Tevens zijn hier de ontvangen en betaalde opleidingsvergoedingen opgenomen.

Belastingen
De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Hierbij worden de geldende belastingtarieven gehanteerd. Doordat FC Groningen B.V. is opgenomen in de fiscale eenheid met FC Groningen Beheer B.V. wordt de berekende vennootschaps-belasting verrekend in rekening-courant met FC Groningen Beheer B.V.

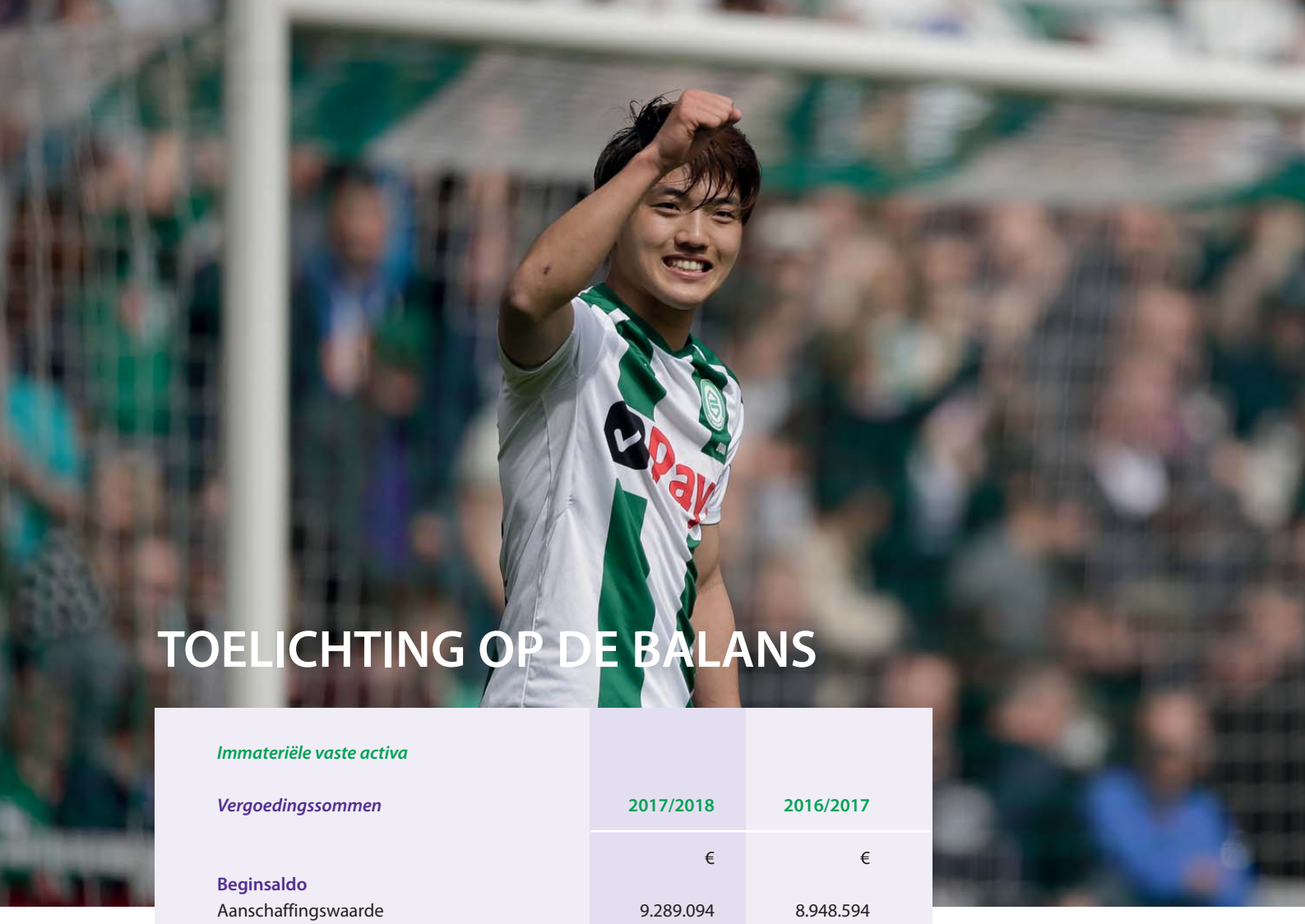

TOELICHTING OP DE BALANS

Immateriële vaste activa		
Vergoedingssommen	2017/2018	2016/2017
	€	€
Beginsaldo		
Aanschaffingswaarde	9.289.094	8.948.594
Cumulatieve afschrijvingen	-5.411.577	-3.136.114
Boekwaarde per 1 juli	**3.877.517**	**5.812.480**
Mutaties in de boekwaarde		
Investeringen	4.316.518	1.430.000
Desinvesteringen (per saldo)	-1.612.953	-647.062
Bijzondere waardevermindering	-504.166	-109.825
Afschrijvingen	-1.726.579	-2.608.076
Totaal van de mutaties	**472.820**	**-1.934.963**
Eindsaldo		
Aanschaffingswaarde	7.625.071	9.289.094
Cumulatieve afschrijvingen	-3.274.734	-5.411.577
Boekwaarde per 30 juni	**4.350.337**	**3.877.517**

In het seizoen 2017/18 werd voor een bedrag van circa € 4,3 miljoen geïnvesteerd in de spelersselectie. De investeringen hadden hoofdzakelijk betrekking op het aantrekken van de spelers Ritsu Doan, Lars Veldwijk, Deyovasio Zeefuik en enkele jeugdspelers (betaalde opleidingsvergoedingen). Daarnaast zijn van enkele spelers de arbeidsovereenkomsten verlengd, hetgeen leidde tot contractuele verplichtingen met betrekking tot deze spelers die zijn verantwoord onder de immateriële vaste activa.

De bijzondere waardevermindering van € 0,5 miljoen is in de winst- en verliesrekening onder de afschrijving vergoedingssommen verantwoord. Op basis van het voortijdig ontbinden van een tweetal arbeidsovereenkomst na balansdatum kan gesteld worden dat er sprake is van een duurzaam lagere waardering van deze speler per balansdatum.

Materiële vaste activa

Andere vaste bedrijfsmiddelen	2017/2018	2016/2017
	€	€
Beginsaldo		
Aanschaffingswaarde	587.286	497.900
Cumulatieve afschrijvingen	-131.400	-63.520
Boekwaarde per 1 juli	**455.886**	**434.380**
Mutaties in de boekwaarde		
Investeringen (activa in uitvoering)	13.387	89.386
Afschrijvingen	-56.877	-67.880
Totaal van de mutaties	-46.490	21.506
Eindsaldo		
Aanschaffingswaarde	600.673	587.286
Cumulatieve afschrijvingen	-188.277	-131.400
Boekwaarde per 30 juni	**412.396**	**455.886**

Gedurende de zomer 2017 is de implementatie van een geïntegreerd softwarepakket op gebied van CRM, HRM, Financieel, Projecten, Abonnementen en Workflow- & Documentmanagement afgerond. Met het laatste deel van deze investering ging een bedrag van ruim € 10.000 gepaard dat is geactiveerd onder de materiële vaste activa. Onder de materiële vaste activa is per 30 juni 2018 voor een totaalbedrag van € 37.000 (= boekwaarde) aan software gepresenteerd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen	30 juni 2018	30 juni 2017
	€	€
Deelneming Eredivisie N.V. (5,6 %, Zeist)	13.613	13.613
Deelneming Eredivisie C.V. (5,6%, Zeist)	1	1
Deelneming RVO Groningen B.V. (100%, Groningen)	20.000	20.000
Boekwaarde per 30 juni	**33.614**	**33.614**

Deelneming Eredivisie N.V. / Eredivisie C.V.

De Eredivisie C.V. (ECV) is een commanditaire vennootschap waarin alle 18 clubs van de Eredivisie verenigd zijn. Beherend vennoot van de ECV is de Eredivisie N.V.. De ECV draagt namens en voor de clubs zorg over de commerciële exploitatie van de media- en sponsorrechten en promotie van het merk Eredivisie.

Deelneming RVO Groningen B.V.

Op 3 november 2009 is de besloten vennootschap Regionale Voetbalopleiding Groningen B.V. (RVO Groningen B.V.) opgericht. De RVO Groningen B.V. heeft ten doel het verzorgen van een regionale jeugdopleiding voor voetballers, alsmede al hetgeen hiermee verband houdt. FC Groningen B.V. is voor 100% aandeelhouder in de RVO Groningen B.V..

Overige vorderingen en activa (> 1 jaar)	30 juni 2018	30 juni 2017
	€	€
Vorderingen uit transferactiviteiten	1.400.000	0
Te ontvangen collectieve sponsor- en televisiegelden	58.333	43.750
Geldlening u/g	2.750	2.750
Boekwaarde per 30 juni	**1.461.083**	**46.500**

De vorderingen uit transferactiviteiten met een resterende looptijd van meer dan één jaar bedragen € 1.400.000 (per 30 juni 2017: nihil). Deze vorderingen komen volledig in de seizoenen 2019/2020 en 2020/2021 tot afwikkeling.

Verloop vorderingen uit transferactiviteiten	2017/2018	2016/2017
	€	€
Boekwaarde per 1 juli	0	816.102
Mutaties in de boekwaarde		
Toevoeging	1.400.000	0
Afboeken	0	-816.102
Totaal van de mutaties	1.400.000	-816.102
Boekwaarde per 30 juni	**1.400.000**	**0**

Voorraden

De voorraad handelsgoederen heeft betrekking op de merchandising-activiteiten. Onder deze post zijn geen vooruitbetalingen op voorraden opgenomen. Onder de voorraad handelsgoederen is een voorziening voor incourante voorraden begrepen. De dotatie aan of vrijval van de voorziening incourante voorraden is opgenomen onder de inkoopwaarde van de omzet.

Vorderingen en overlopende activa

Handelsdebiteuren

De debiteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Overige vorderingen	30 juni 2018	30 juni 2017
	€	€
Te ontvangen afkoopsommen (< 1 jaar)	3.784.546	2.300.440
Te factureren bedragen	1.143	24.332
Te ontvangen sponsorbijdragen	312.885	109.990
Te ontvangen collectieve televisiegelden	0	43.750
Te ontvangen UEFA-vergoeding	250.000	0
Te ontvangen belastingen	129.661	0
Te ontvangen St. FC Groningen in de Maatschappij	118.465	0
Overige vorderingen	37.857	65.153
Boekwaarde per 30 juni	**4.634.557**	**2.543.665**

De overige vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar. De overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Overlopende activa	30 juni 2018	30 juni 2017
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	2.822.570	2.532.524
Termijnen seizoenkaarten 2018/19	168.368	31.285
Boekwaarde per 30 juni	**2.990.938**	**2.563.809**

Onder de vooruitbetaalde kosten zijn hoofdzakelijk de huisvestingskosten voor het seizoen 2018/2019 verantwoord die reeds binnen het concern van FC Groningen Beheer B.V. zijn verrekend.

Liquide middelen

Het saldo liquide middelen staat ter vrije beschikking van de onderneming.

Eigen vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedroeg per 30 juni 2018 € 100.000, verdeeld in 10.000 gewone aandelen van elk € 10. Hiervan zijn geplaatst en volgestort 5.000 gewone aandelen.

	2017/2018	2016/2017
	€	€
Stand per 1 juli	50.000	50.000
Kapitaalstorting	0	0
Stand per 30 juni	**50.000**	**50.000**

Agio

	2017/2018	2016/2017
	€	€
Stand per 1 juli	6.000.000	6.000.000
Kapitaalstorting	0	0
Stand per 30 juni	**6.000.000**	**6.000.000**

Algemene reserve

	2017/2018	2016/2017
	€	€
Stand per 1 juli	385.995	-3.164.355
Overboeking vanuit onverdeeld resultaat	-1.447.082	3.550.350
Stand per 30 juni	**-1.061.087**	**385.995**

Onverdeeld resultaat

	2017/2018	2016/2017
	€	€
Stand per 1 juli	-1.447.082	3.550.349
Onverdeeld resultaat	1.447.082	-3.550.349
	0	0
Resultaat boekjaar	643.309	-1.447.082
Stand per 30 juni	**643.309**	**-1.447.082**

Langlopende schulden		
Schulden aan groepsmaatschappijen	**2017/2018**	**2016/2017**
	€	€
Stand per 1 juli	1.003.508	1.138.312
Toevoeging	332.014	0
Onttrekking	-3.508	-134.804
Mutaties gedurende boekjaar	328.506	-134.804
Stand per 30 juni	**1.332.014**	**1.003.508**
Specificatie schulden aan groepsmaatschappijen		
Lening FC Groningen Beheer B.V.	1.000.000	1.000.000
Schulden aan FC Groningen Beheer B.V. (> 1 jaar)	332.014	3.508
Stand per 30 juni	**1.332.014**	**1.003.508**

Op 1 juli 2010 is door FC Groningen B.V. een geldleningsovereenkomst gesloten met FC Groningen Beheer B.V.. Deze geldleningsovereenkomst is op 27 december 2014 gewijzigd. De looptijd van de geldlening bedraagt 10 jaar. Het openstaande bedrag van de geldlening ad € 1.000.000 dient uiterlijk 31 december 2024 te worden afgelost.

Zolang de geldlening niet (volledig) is afgelost, is FC Groningen B.V. over de periode vanaf 5 juni 2015 gehouden om aan FC Groningen Beheer B.V. een rentepercentage van 20-25% van de door FC Groningen gerealiseerde en ontvangen transferresultaten te voldoen. De bijbehorende (langlopende) verplichtingen uit de voor 30 juni 2018 gerealiseerde transfers zijn onder de schulden aan FC Groningen Beheer B.V. verantwoord (€ 332.014).

Tot meerdere zekerheid van de terugbetaling van de verstrekte geldlening zijn de transferrechten van alle bij FC Groningen B.V. onder contract staande spelers verpand.

Overige schulden	2017/2018	2016/2017
	€	€
Stand per 1 juli	368.000	295.834
Toevoeging	686.000	368.000
Onttrekking	-368.000	-295.834
Mutaties gedurende boekjaar	318.000	72.166
Stand per 30 juni	**686.000**	**368.000**
Specificatie overige schulden		
FAN-Obligatie FC Groningen	116.000	0
Te betalen transfersommen en tekengelden	570.000	368.000
Stand per 30 juni	**686.000**	**368.000**

FAN-Obligatielening FC Groningen
Ter bevordering van de fanbeleving in het Hitachi Capital Mobility stadion is FC Groningen bereid te investeren in de voetbalbeleving bij de thuiswedstrijden. Ter financiering van deze investeringen en ter bevordering van de betrokkenheid van de supporter bij de bezetting van het stadion heeft FC Groningen B.V. de FAN-Obligatielening uitgegeven. Deze lening is uitgegeven op 10 april 2017, heeft een looptijd van 10 jaar en een vaste rente van 2,5%. De rente kan oplopen indien de bezettingsgraad van het stadion boven de 85% komt.

Overige (langlopende) schulden

De schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar bedragen per 30 juni 2018
€ 686.000 en betreffen uitgestelde betalingen (o.a. bonusrentes Spelersobligatielening en tekengelden) met betrekking tot de verkoop van spelers (per 30 juni 2017: € 368.000). Deze schulden komen volledig in het seizoen 2019/2020 en 2020/2021 tot afwikkeling. De stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de transferactiviteiten en bijbehorende meerjarige verplichtingen met betrekking tot de spelers Juninho Bacuna en Ritsu Doan.

Vooruitontvangen bedragen (> 1 jaar)		
Specificatie vooruitontvangen bedragen	30 juni 2018	30 juni 2017
	€	€
5-jaarkaarten	175.535	351.070
Vooruitontvangen sponsoring	44.282	65.900
Boekwaarde per 30 juni	**219.817**	**416.970**

5-jaarkaarten

FC Groningen heeft de visie om haar supporters langer aan zich te verbinden en heeft derhalve voor aanvang van het seizoen 2015/2016 5-jaarkaarten voor de komende 5 seizoenen uitgegeven. Er zijn 725 5-jaarkaarten verkocht, hetgeen € 877.675,- aan inkomsten heeft opgeleverd. Hiervan is een bedrag ad € 175.535,- onder de kortlopende schulden verantwoord betreffende de inkomsten die kunnen worden toegerekend aan het seizoen 2018/2019.

Vooruitontvangen sponsoring

Onder de vooruitontvangen bedragen zijn sponsorontvangsten verantwoord die betrekking hebben en tot afwikkeling komen in het seizoenen 2019/2020.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Schulden aan leveranciers

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Hieronder zijn de verplichtingen uit hoofde van af te dragen loonbelasting, omzetbelasting, sociale lasten, afdrachten CFK en pensioenpremies opgenomen. Deze schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

Specificatie belastingen en premies	**30 juni 2018**	**30 juni 2017**
	€	€
Omzetbelasting	0	77.917
Pensioenen	0	13.668
Boekwaarde per 30 juni	**0**	**91.585**

Vooruitontvangen bedragen	**30 juni 2018**	**30 juni 2017**
	€	€
Vooruitontvangen seizoenkaarten	1.652.049	1.702.692
Vooruitontvangen 5-jaarkaarten	175.535	175.535
Vooruitontvangen sponsoring	213.532	159.018
Vooruitontvangen overige	139.469	149.884
Boekwaarde per 30 juni	**2.180.585**	**2.187.129**

De vooruitontvangen bedragen hebben hoofdzakelijk betrekking op vooruitbetalingen voor seizoenkaarten, 5-jaarkaarten en sponsoring voor het nieuwe seizoen.

Overige schulden	30 juni 2018	30 juni 2017
	€	€
Te betalen afkoopsommen	3.187.080	646.685
Te betalen salarissen, tekengelden en ontslagvergoedingen	890.515	673.742
Overige schulden	733.677	399.286
Boekwaarde per 30 juni	**4.811.272**	**1.719.713**

Onder de nog te betalen afkoopsommen zijn geen voorwaardelijke verplichtingen opgenomen. De overige schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen
FC Groningen B.V. is voor haar wagenpark leaseverplichtingen van 2 tot 4 jaar aangegaan. Per 30 juni 2018 bedragen deze verplichtingen € 353.644,--, waarvan € 177.830,-- betrekking heeft op het boekjaar 2018/2019.

Hoofdelijke aansprakelijkheid fiscale eenheid
FC Groningen Beheer B.V., FC Groningen B.V. en de Regionale Voetbal-opleiding Groningen B.V. vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting. Alle tot de fiscale eenheid behorende ondernemingen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde vennootschapsbelasting en omzetbelasting.

Aankoop- en verkoopcontracten van spelers
Uit de voorwaarden van bepaalde aankoopcontracten van aangetrokken spelers kunnen aanvullende verplichtingen ontstaan jegens de verkopende club in het geval dat in de toekomst de betreffende spelers een bepaald aantal wedstrijden spelen in het eerste team, of in het geval dat andere, in de aankoopcontracten nader omschreven toekomstige gebeurtenissen, zich voordoen.In overeenstemming met de waarderingsgrondslagen inzake vergoedingssommen, die als gevolg van bovenbeschreven aankoopcontracten in de toekomst mogelijk verschuldigd zijn aan verkopende clubs, zullen dergelijke verplichtingen worden opgenomen op het moment dat de betreffende spelers het contractueel aantal wedstrijden in het eerste team hebben gespeeld, danwel de contractueel bepaalde toekomstige gebeurtenissen zich hebben voorgedaan.
Per balansdatum zijn daarom geen verplichtingen opgenomen met betrekking tot deze toekomstige gebeurtenissen. De omvang van de betreffende voorwaardelijke verplichtingen, welke per balansdatum kan worden ingeschat, bedraagt maximaal € 230.000,-.
In contracten ter zake van verkoop van spelers zijn vergelijkbare voorwaarden zoals hiervoor vermeld bij aankoopcontracten opgenomen waaruit aanvullende rechten van FC Groningen kunnen ontstaan. De omvang van deze voorwaardelijke rechten welke per balansdatum redelijkerwijs kunnen worden ingeschat bedraagt maximaal € 1,1 miljoen.

Zekerheidstelling
FC Groningen Beheer B.V. heeft van Euroborg N.V. een financiering ter grootte van € 3,4 miljoen verkregen. Ter zekerheidsstelling zijn huidige en toekomstige rechten van FC Groningen B.V. op een structurele jaarlijkse baten verpand die verbonden zijn met haar activiteiten. Deze baten kunnen jaarlijks in grootte variëren, voor seizoen 2018/2019 bedragen deze circa € 4,6 miljoen.

TopsportZorgCentrum
FC Groningen ontwikkelt in samenwerking met Euroborg N.V. aan het TopsportZorgCentrum op het sportpark Corpus den Hoorn (een nieuw trainingscomplex dat huisvesting moet bieden aan alle elftallen van FC Groningen). De officiële opening van het gebouw staat gepland zaterdag 13 oktober 2018, te verrichten door Arjen Robben. Vanaf 1 juli 2018 is FC Groningen huurder geworden van ruim 3.000 m2 bedrijfsruimte, bestaande uit kleed- en kantoorruimten voor het eerste elftal en de opleiding, een ruime Trainingshal en een restaurant voor de zakelijke markt.
FC Groningen heeft daartoe ingaande 1 juli 2018 een huurovereenkomst voor een looptijd van 30 jaar aangegaan met de eigenaar van het TopsportZorgCentrum, Euroborg N.V.. Naast de huurverplichting zal FC Groningen voor de investering (circa € 1,4 miljoen) en financiering van het huurdersbelang (gebouw gebonden inrichting), alsmede een nieuwe te realiseren LED-wall rondom het gebouw zorg moeten dragen.

Lening Stichting Pronkjewail Soccer Invest
FC Groningen Beheer B.V. en Stichting Pronjewail Soccer Invest hebben in de zomer van 2018 overeenstemming bereikt over het beschikbaar stellen van een geldlening van maximaal € 3,0 miljoen aan te wenden voor het aantrekken van spelers ter verdere versterking van de eerste selectie van FC Groningen. Ter compensatie van het risicovol beschikbaar stellen van deze geldmiddelen ontvangt de stichting een (gemaximeerd) aandeel van het netto transferresultaat van alle getransfereerde spelers. In augustus 2018 heeft FC Groningen een eerste termijn van € 1,5 miljoen aan geldmiddelen ontvangen.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

Netto-omzet

De netto-omzet is in het boekjaar 2017/18 met 10,3% afgenomen ten opzichte van 2016/2017 waarbij met name de daling van de opbrengsten uit de televisierechten (€ 1,6 miljoen) en sponsoring en reclame (€ 0,5 miljoen) een wezenlijk onderdeel vormen van de gedaalde opbrengsten.

Specificatie netto-omzet	2017/2018	2016/2017
	€	€
Wedstrijdopbrengsten	3.275.850	3.491.921
Sponsoring en reclame	7.125.334	7.623.842
Televisierechten	3.709.971	5.297.469
Merchandising	514.771	465.181
Overige baten	1.521.716	1.114.649
Totaal	**16.147.642**	**17.993.062**

Inkoopwaarde van de omzet

De inkoopwaarde van de omzet omvat de kostprijs van de verkochte FC Groningen-artikelen.
Aan deze kosten zijn geen personeelskosten, afschrijvingen of overige bedrijfskosten toegerekend.

Specificatie inkoopwaarde omzet	2017/2018	2016/2017
	€	€
Merchandise	350.423	376.349
Totaal	**350.423**	**376.349**

Personeelskosten

Specificatie personeelskosten	2017/2018	2016/2017
	€	€
Lonen en salarissen	7.713.323	7.995.370
Pensioenen	124.234	134.513
Sociale lasten en vergoedingen	1.366.196	1.487.964
Overige personeelskosten	578.468	971.321
Totaal	**9.782.221**	**10.589.168**

Gedurende het jaar 2017/18 waren gemiddeld 90,6 werknemers in dienst bij FC Groningen B.V. op basis van een fulltime dienstverband (2016/2017: 92,9). Er waren gedurende het seizoen 2016/2017 geen medewerkers buiten Nederland werkzaam.

De personeelskosten kunnen functioneel als volgt worden gespecificeerd.

Functionele specificatie personeelskosten	2017/2018	2016/2017
	€	€
Contractspelers A-selectie & Jong FC Groningen	4.905.502	5.916.058
Technische & medische staf	2.337.100	2.242.506
Kantoorpersoneel	2.539.619	2.430.604
Totaal	**9.782.221**	**10.589.168**

Overige bedrijfslasten	2017/2018	2016/2017
	€	€
Wedstrijdkosten	2.217.114	2.115.451
Huisvestingskosten	3.376.992	3.394.488
Verkoopkosten	1.266.441	1.135.255
Algemene kosten	741.696	556.509
KNVB-heffingen	227.740	255.127
Totaal	**7.829.983**	**7.456.830**

Resultaat vergoedingssommen	2017/2018	2016/2017
	€	€
Netto ontvangen afkoopsommen	6.616.517	1.838.967
Boekwaarde contracten spelers	-2.117.120	-756.887
	4.499.397	1.082.080
Ontvangen/(betaalde) opleidingsvergoedingen	-43.717	104.014
Saldo resultaat vergoedingssommen	**4.455.680**	**1.186.094**

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening
FC Groningen B.V. is opgenomen in een fiscale eenheid met FC Groningen Beheer B.V.. Rekening houdend met fiscale faciliteiten is het belastbaar bedrag van FC Groningen B.V. € 884.230 positief. Het hierover berekende bedrag aan te verrekenen vennootschapsbelasting bedraagt € 211.095 en is per 30 juni 2018 verrekend in het rekening-courant saldo met FC Groningen Beheer B.V..

Op 28 oktober 2011 zijn FC Groningen Beheer B.V en FC Groningen B.V. onderling overeengekomen dat de door FC Groningen B.V. verschuldigde vennootschapsbelasting over haar jaarlijkse resultaat wordt berekend als ware FC Groningen B.V. zelfstandig belastingplichtig. Hierbij wordt de verschuldigde vennootschapsbelasting berekend op basis van het nominale tarief zonder rekening te houden met de vennootschapsbelasting-positie van de fiscale eenheid in zijn geheel. De aldus berekende vennootschapsbelasting wordt door FC Groningen B.V. jaarlijks verrekend met FC Groningen Beheer B.V..

Overige toelichting

Gebeurtenissen na balansdatum
In de maand juli van het nieuwe boekjaar 2018/2019 heeft FC Groningen de speler Jeffrey Chabot van Sparta overgenomen. De hiermee gepaard gaande transfersom zal in het seizoen 2018/19 worden geactiveerd en hierover wordt gedurende de looptijd van de arbeidsovereenkomst van de speler afgeschreven ten laste van het resultaat.

Bezoldiging bestuurders en commissarissen
In het verslagjaar is door FC Groningen Beheer B.V. een management fee voor het besturen van de vennootschap doorbelast van € 315.000 (2016/2017: € 315.000).

Functionele specificatie personeelsleden
Een functionele specificatie van het personeelsbestand is weergegeven in onderstaande tabel.

Personeelsbestand (in fte's)	2017/2018	2016/2017
Contractspelers A-selectie & Jong FC	25,1	27,9
Technische & medische staf	28,5	28,9
Kantoorpersoneel	34,1	33,2
Merchandise	2,9	2,9
Totaal	**90,6**	**92,9**

Groningen, 28 september 2018

De directie,
J.D. Nijland
R.G. Klaver

Overige gegevens

Statutaire regeling winstbestemming
In artikel 19 van de statuten is bepaald dat de winst ter beschikking staat van de algemene vergadering, met dien verstande dat reservering zal plaats hebben, tenzij de algemene vergadering anders besluit.

Winstbestemming
Aan de algemene vergadering van aandeelhouders wordt voorgesteld het resultaat na belastingen 2017/18 ad € 643.309 positief toe te voegen aan de algemene reserve.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en directie van FC Groningen B.V. statutair gevestigd te Groningen

A. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 juni 2018 van FC Groningen B.V. te Groningen gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van FC Groningen B.V. per 30 juni 2018 en van het resultaat over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 30 juni 2018;
2. de winst- en verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018;
3. het kasstroomoverzicht over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronderook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van FC Groningen B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur (van de besloten vennootschap) is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur (van de besloten vennootschap) moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming in haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteit in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Roosendaal, 1 oktober 2018
DRV Accountants & Adviseurs

A.L.R. van der Vliet
Registeraccountant

5-JARENOVERZICHT

(bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014
Winst- en verliesrekening					
Netto-omzet	16.147	18.108	22.107	17.869	17.120
%afname / toename	-10,3%	-18,1%	23,7%	4.4%	-4,6%
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en resultaat van vergoedingssommen	-1.875	-497	2.476	-1.082	-1.346
% van netto-omzet	-11,6%	2,7%	11,2%	-6,1%	-7,9%
Resultaat vergoedingssommen	2.729	-1.422	2.250	2.940	581
Belastingen	-211	472	-1.175	-462	207
Resultaat na belastingen	643	-1.447	3.550	1.395	-558
% van netto-omzet	4,0%	-8,0%	16,1%	7,8%	-3,3%
Aantal werknemers (fte)	90,6	92,9	88,7	86,2	88,3
Kasstroomoverzicht					
Kasstroom uit					
- Operationele activiteiten	-1.319	-1.098	707	-1.400	1.683
- Investeringsactiviteiten	1.045	1.312	-618	1.396	-570
- Financieringsactiviteiten	408	-205	-36	-35	-1.025
Netto kasstroom	**134**	**9**	**53**	**-39**	**88**
Activa					
Vaste activa	6.258	4.414	7.099	6.618	5.007
Vlottende activa	9.097	7.024	7.533	5.971	8.277
Totaal activa	**15.355**	**11.438**	**14.632**	**12.589**	**13.284**
Investeringen in:					
- Immateriële vaste activa	4.317	1.430	4.189	3.483	2.642
- Materiële vaste activa	13	89	419	0	0
Passiva					
Eigen vermogen	5.632	4.989	6.436	2.886	1.490
Langlopende schulden	2.238	1.789	2.053	2.480	2.492
Kortlopende schulden	7.485	4.660	6.143	7.223	9.302
Totaal passiva	**15.355**	**11.438**	**14.632**	**15.589**	**13.284**
Ratio's					
Eigen vermogen in % van het balanstotaal	36.7%	43,6%	44,0%	22,9%	11,3%
Personeelskosten in % van de netto-omzet	60,6%	58,9%	46,1%	57,1%	60,7%

COLOFON

Dit jaarverslag is een uitgave van:

FC Groningen BV
Boumaboulevard 41
9723 ZS Groningen
+31 (0)50 - 587 87 87

Website: www.fcgroningen.nl
E-mail: info@fcgroningen.nl

Redactie
Vincent Coljé
Richard van Elsacker
Marc-Jan Oldenbandringh

Fotografie
SportphotoAgency.com

FC GRONINGEN